

S'ull de Sol

Revista cultural d'Alaior

Juny 2020 | Núm. 358

2 €

DL: ME 407-1990

TEMPORADA CURTA
I AMB BAIXA OCUPACIÓ

PROPOSTES PER
A LA CRISI

HI PODRIA HAVER MÉS
DE 900 ATURATS

NOU CASAL DE JOVES

S'Ull de Sol

Juny 2020 · Edició núm. 358

32 pàgines · Tiratge 1100 exemplars

Coordinador: Miquel À. Marquès

Administrador: Josep LL. Andreu

Equip de redacció: Paco Mercadal,
Pere Gomila, Anselm Barber,
Josep LL. Andreu, Maca Ramos.

Muntatge: Joan Barber Palliser

Col·laboradors: Pere Reure,
Miquel À. Limón Pons, Antoni Gómez
Jaume Cardona "Tanus", Llorenç Pons,
Blanca Ripoll, Quico Sintes, Pep Gómez,
Enrique Cuadra, Francesc Ximenes,
Bep Meler, Marga Juanico, Núria Pons,
Jordi Odrí, Mandy Tuckett

Fotografies:

Redacció, Manolo Barro, Foto Nueve,
Joan Florit

Correcció lingüística:

Pere Gomila i Paco Mercadal

Disseny gràfic: Redacció

Publicitat: Ramon Babot

a/e: publicitatsulldesol@gmx.com
Publicitat MatasRepartidors: Cristina Barber Rotger,
Pura Mercadal PonsEdita S'Ull de Sol, Associació Cultural
Carrer des Forn, 9
07730 ALAIOR (MENORCA)
a/e: sulldesol@yahoo.es
sulldesol@gmail.comIMPREMTA: J. PONS
Cra. Nova, 137 - Alaior
DL ME 407 - 1990S'Ull de Sol s'edita amb la col·laboració
parcial de l'Ajuntament d'Alaior, del
Consell Insular de Menorca i Direcció Gral.
de Política Lingüística del Govern BalearConsell Insular
de Menorca

Francesc Sintes Ximenes

L'any de l'Erecció

Juncall, que en llengua caló significa generós, liberal i esplèndid. Mai no m'hauria pensat de viure un mes de maig tan inoblidable com el del 2020. No ha tingut preu. Si el juliol de 1936 va ser el mes de l'*Alzamiento*, el maig del 2020 ha estat el de l'*Erecció*. He dit erecció, he fet curt. El que m'ha provocat és un atac de priapisme que gairebé m'envia a l'hospital a buidar urgentment allò de baix que abans era un botifarronet i avui és un cigronet i gràcies —si no és animat per impagables pastilles blaves—. Berlanga ha esdevingut gairebé innecessari. *Los tiempos adelantan, que es una barbaridad*.

Veure els membres més selectes de la societat desplaçar-se en manifestacions motoritzades no té preu. Bautista, treu el Mercedes que sortim!, diu. On anam amo i senyor?, li demana el xofer. Tu segueix les àligues, elles ens guiaran. I ja tenim el xofer cercant àligues imperials pel cel, feina complicadíssima puix ensems ha de vigilar no topar contra automòbils en què el personal també cerca l'animalet, i no se'n surten prou. Natural, cercar un animal imperial de ploma negra al cel mentre aixequen la mà per certificar que estimes gent com Hitler i Mussolini (altres aixequen el puny per demostrar que estimen Stalin, Ceaușescu, Mao i la família Kim, tots els extrems s'assemblen). S'ho val o no sortir a veure gent com toca fent una activitat tan sana? Què volíeu, que encaçassin una cabra del Tercio? Per favor!, encara hi ha classes. D'aquestes performances només criticaria que tenint a tocar gent com Boadella, no li haguessin encomanat una posada en escena més espectacular. Sens dubte, veure els senyors del Tot Madrid desplaçant-se a remugar en carros com el que emprava el marquès de Leguineche a *Patrimonio Nacional*, hauria convertit un espectacle notable en un d'excel·lent. Que ho provin!

Un gran mes aquest maig, hi insistesc. Us pensau que no té mèrit que tal secta es desplaci a la cuina a cercar-hi una peça de qualsevol de les bateries —que la dels fogons hi té ordenadíssimes però en lloc desconegut per al seu pagador—, la que faci més soroll? Idò sí que en té, i molt! Molts no n'havien vista cap en la seva vida i van estar a punt d'agafar el plat de plata on el majordom aboca el pinso al ca de la família. Ep, ca amb pedigrí Salamanca o Upper Diagonal. Aquestes coses passen quan dones algun dia de vacances al personal. Han de tornar als vells costums, el poble (no sé ben bé qui és el poble) els ho demana.

Em direu que som exagerat, però us ben errau. En alguns àmbits d'aquesta societat catòlico-mediterrània les coses van així. Ho vaig descobrir fa uns quants d'anys quan una familiar propera va fer de cangur un estiu al xalet d'una d'aquestes famílies (era madrilenya, però hauria pogut ser de qualsevol altra ciutat). No hi feia quaranta hores diàries perquè el rellotge és avar i encara es nega a regalar-ne més de vint-i-quatre als dies feners o festius. Així que l'únic regal el va fer ella, i eren les hores extremes que no va cobrar, tot i el tracte. Era una família amb criats, majordom (que cada dia passejava els cans) i mil assalariats més, cagats de por. De tant en tant surten per la premsa econòmica. Tothom li deia que els deixàs el primer dia. No ho va fer perquè trobava que el fillet necessitava estima. Tenia molts pocs mesos. Els pares ni el tocaven, l'avi —líder de la família— tampoc. Així creix aquesta criatura, que és de plànyer.

Com acabarà l'infantó? No ho sé, però pot passar de tot. Pot acabar essent un *pijo*, un líder de VOX, un vassall de la Corona, una persona molt infeliç... Ara, com he dit, em fa plorera; però amb el pas del temps es pot revoltar i transformar-se. El que tenc clar és que, si som viu, i un dia veig que és element antisocial, ho entendre. Ell en serà innocent, els pares no.

Ho repetiré, davant de fets històrics com els actuals, hom no pot evitar una erecció juncal (en aquest cas traduíu-la com esplèndida). Ja tocava.

Redacció

Editorial

La cultura és allò que fa persones capaces d'aixecar-se sobre tot tipus de misèries

Encara hi ha massa conciutadans que menyspreen la cultura com a capacitat. Són els hereus dels qui en el passat menyspreaven la raó davant la fe. O els que preferien la llei i l'ordre a la democràcia.

A vegades el món de la cultura ha actuat amb un cert elitisme que ha ofès les aspiracions de la gent senzilla. La cultura no té un conreu únic, és diversa, plural, lliure, implicada i compromesa amb les esperances de les persones.

Aquest mes entrevistem na Fina Salord, una de les persones de Menorca més implicades en la cultura, perquè obri els ulls a aquells que encara creuen que el món del segle XXI pot sobreviure d'esquena a la cultura. Aquesta falsedat té un preu exagerat per al futur dels nostres fills. Sense cultura no hi ha saber. Sense saber no hi ha decisions intel·ligents. I sense intel·ligència és la salvatgia o la decadència.

El municipi pitjor en rendes familiars, la crisi i milions aturats als comptes de l'Ajuntament

Durant la crisi del 2008 l'Ajuntament d'Alaior va viure d'esquena a la realitat de les famílies. Va recaptar cada vegada més per mitjà de l'IBI, va anticipar retorn del deute als bancs i la població va passar a ser la pitjor de l'illa en rendes familiars per primera vegada en la història. L'ajuntament va aconseguir acabar amb allò d'Alaior ciutat industrial i de progrés.

Ara ha començat una crisi que no té precedents. Tothom ho veu venir, però l'Ajuntament d'Alaior preveu destinar poc més d'1,3 milions d'€ a obres que ja tenia previstes. I té un romanent de 7 milions sense posar en joc.

D'aquest 1,3 M€ la gran majoria s'invertirà en obres que s'executaran per empreses grans de fora poble i difícilment abans de l'hivern i la primavera que ve, quan ja hagi succeït el desastre. En un context en què a l'illa hi haurà moltes altres obres i al mateix temps demanda privada per a la construcció. Però resulta que l'atur no afecta el sector de la construcció sinó el turisme i el sector de serveis en general. En el pensament d'alguns polítics sempre hi cap recórrer a la caritat del serveis socials per calmar les consciències.

Ja fa anys que l'Ajuntament d'Alaior va deixar de ser una eina de transformació social de veritat per passar a ser una gestoria burocràtica i un instrument al servei de la propaganda política. Si l'Ajuntament no entén de la realitat de l'economia ni de la intel·ligència social, el poble patirà.

La temporada turística

Totes les mesures per compensar les pèrdues de la temporada turística seran útils. Gran part dels negocis turístics no podran fer el mínim si no arriben visitants estrangers. I ho tenim difícil perquè hi ha entrebancs des dels països d'origen. Els empresaris intentaran salvar els seus interessos encara que sigui prioritzant els establiments mallorquins per sobre dels menorquins. Les empreses que es nodreixen indirectament de la temporada també se'n ressentiran. Els treballadors del turisme només tenen ocupació una part de l'any i generalment són més vulnerables pels salaris i pels estalvis. Les administracions haurien de fer una oferta excepcional d'ocupació temporal per donar-los una oportunitat de passar l'hivern amb dignitat.

Aquesta resposta pública és consubstancial amb el fet d'haver optat per un model econòmic dependent del turisme, que sabíem que ens feia febles. I la crisi actual només és la primera de les que succeiran en els propers anys segons els experts.

Casal de joves: no és un aparcament, és l'oci per créixer com a persones

El casal de joves que projecta fer l'Ajuntament a l'edifici de l'antic Hogar s'ha d'inspirar en els models que funcionen bé i tenen una experiència contrastada, com el de Sant Lluís. A vegades tenim el mal costum d'aixecar edificis com si fossin l'essencial. Però la vida no acaba d'omplir l'immoble com esperàvem.

L'èxit de Sant Lluís, o d'altres casals, mai no esdevé per les instal·lacions, que sí ajuden, l'èxit és una conseqüència dels objectius, els mitjans al servei d'aquests objectius i la capacitat de les persones que hi creen el dinamisme.

Un casal de joves no pot ser avui unes instal·lacions, perquè la majoria de joves té a ca seva totes les condicions que pot oferir un simple espai amb màquines. És l'oferta d'accions i d'activitats, d'interactuar amb la vida, amb altres joves, amb la realitat, allò que farà del casal un servei útil a la nostra societat i no una simple instal·lació per passar el temps.

Antoni Gómez (metge)

Preocupació

Tamara Contreras, directora mèdica de l'hospital Mateu Orfila

Quan llegiu aquestes retxes ja duren tres mesos de malaltia, i encara que a Menorca no ha tingut l'efecte devastador d'altres llocs del nostre país, el seu pas per la nostra illa ens ha deixat més morts i afectats dels que voldríem. Però sembla que a poc a poc ens en sortim, i del degoteig d'afectats diari de fa uns mesos, hem passat a comptar els dies que ja no se'n diagnostica cap cas més. I tot açò ens ha permès passar de fase 0 a fase 1, i ja serem a la fase 2, i que tothom pensi que ja pot fer el que vol...

Dilluns passat va semblar que ho havien amollat tot. Terrasses plenes, gent sense mascareta, sense mantenir les distàncies... No hi ha seny!

Davant de l'actitud de molta gent, la directora mèdica del Mateu Orfila feia unes declaracions a on deia que "no podíem baixar la guàrdia, encara no!", i davant l'allau de persones que no mantenien les degudes precaucions per prevenir el contagi, recomanava les 3 M: mantenir la distància, mans netes i mascaretes.

Els estudis que s'han fet a Menorca sobre la incidència, demostren que molt poca gent ha tingut contacte amb el virus (es calcula que un 2,6% de la població), i el que té açò de bo, en el sentit que hem tingut molts pocs casos, també

vol dir que la població té poques defenses si tornam a tenir un rebrot de la malaltia.

Hem de recordar que, al contrari del que es va pensar inicialment, el virus no només ataca el sistema respiratori, sinó que pot afectar molts més òrgans, especialment ronyons, i açò el fa més letal que altres virus fins ara coneguts.

Contra aquest virus encara no hi ha tractament, encara que s'han fet proves amb diferents antivirals o antipalúdics com la quinina (que va provocar que un metge recomanés *xupitos* de licor de quina), però res no ha estat efectiu contra aquest virus tan caparrut.

Quant a les vacunes, que seria la mesura definitiva per combatre la propagació del virus, hi ha una carrera entre la Xina i els EUA per veure qui la treu primer, però ningú espera que abans del 2021 estigui a l'abast de la població en general.

En definitiva, que per ara la cosa no pinta bé, si no tenim ni tractament ni vacuna. Per açò, el millor és prevenir el contagi amb les mesures que els governs de l'Estat i del Govern Balear ens recomanen.

Ja sé que esteim farts d'estar a casa confinats, veient les mateixes coses, escoltant notícies dolentes o com els polítics es barallen, o com s'escampen notícies falses intencionadament, però el seny no l'hauríem de perdre.

Per açò estic preocupat quan veig que la gent s'asseu a les terrasses i no respecta els dos metres de distanciament, o que parla amb amics sense mascareta. Veig la gent massa confiada que "a noltros no ens pot passar", i no veim el perill que es pot produir. Perquè el perill d'un rebrot és real, i, si no, mirau què va passar a Corea del Sud.

A Corea del Sud s'havien relaxat les mesures i les terrasses i les discos anaven plenes i ben alegres, quan de nou el virus ha fet estralls, i han hagut de tornar a confinar les poblacions.

Per açò estic preocupat. Digueu-me maniàtic o hipocondríac, però estic preocupat quan veig la gent que no hi està. Estic segur que cap de nosaltres voldria tornar a la situació de fa dos mesos.

Vam que farem, i si tot acabarà bé.

PUNTS DE VENDA DE S'ULL DE SOL

Ca'n Sales – papereria (Av. sa Indústria, local 2; polígon)
 Ca na Juani – fruiteria (Av. Mare de Déu del Toro, 23)
 Ca na Paqui – queviures (plaça Nova, 4)
 Cas Riudavets (Av. Pare Huguet, 42)
 Cepsa estació servei Alaior (carrer Balmes, 5)
 Cooperativa San Crispín (carrer des Ramal, 39)

Cooperativa San Crispín (Av sa Indústria, 5-6; polígon)
 Estanc Alaior 2 (carrer Baixamar, 22)
 Estanc García (carrer Major, 3)
 Foto Nueve. Dolfo i Trudy (carrer des Ramal, 59)
 Tony - regals (es Carreró, 21)

Pere Reure

Baixamar

Vaig néixer al carrer de Baixamar quan aquest s'anomenava "calle de san Antonio" i d'altres duïen el nom dels generals que s'aixecaren contra la legalitat republicana: Sanjurjo, Mola, Goded, Franco. Essent Alaïor un poble d'interior, m'agrada pronunciar "baixamar" per la seva sonoritat lingüística i pel fet de connotar la mediterraneïtat que amara tots els racons de Menorca. No cal tenir la mar als peus per adonar-se que sempre és present en la vida dels seus habitants, si bé quan en Tomàs de Fornells, a la una del migdia, passejava pels carrers el peix que no havia venut a plaça, aquesta realitat era encara més evident.

Quan era al·lot, el meu carrer era un gran matriarcat. Allò era el domini de na Remedios d'en Pepe, de na Rosa d'en Mateu, de na Juanita d'en Gaspar, de na Catalina d'en Gori, de na Maria d'en Dolfo, de les germanes d'en Laureano, de na Maria d'en Florencio, de n'Antònia d'en Maties de s'Estanc, de na Rafela d'en Paco es santlluïsser, de na Milagros d'en Sebastià, de na Maria d'en Cosme, de na Maria d'en Tolo, de na Paca d'en Llorenç de Son Pons, de na Dalia... i de na Socorro, una andalusa amb molta gràcia que donava qui va a tothom des de la finestra de l'immoble més lleig de tot el carrer. Les dones cuinaven, adesaven, traginaven, xafardejaven... Cada matí anava a comprar la llet fresca a la botiga de na Joana Mascarona, davant es Pla d'en Borràs, on vivia el batle Basili, que va modernitzar el poble tot instal·lant les xarxes d'aigua neta i clavegueram. Ma mare m'enviava al forn de na Catalina de n'Eliseo, as carreró, amb les llaunes plenes de formatjades i durant uns anys, al cantó de s'Androna, na Maria d'en Florencio hi va tenir botiga oberta. Al costat hi havia el taller d'en Calvo, un senyor peninsular que arranjava ormejos per a les bísties. Aquesta casa venal és l'única que encara manté l'estructura antiga, però sense l'olor del cerol ni les eines del guarnicioner, sembla poca cosa. Davant, porta per porta, hi vivia es mestre Xicu, terratinent i banquer del banc d'Alaïor i família de la senyora Bienvenida, que vivia més amunt. I més amunt, obrint el carrer, hi vivien n'Hermínia i en Pedro, empresari del calçat.

Hi havia molta activitat en aquell indret: na Remedios cuinava caldereta, na Juanita era una madona rabassuda i de geni valent, molt més que el seu marit, en Gaspar, pagès de l'estància de ses Rambles; en Pepe i en Maties eren sabaters, en Mateu era fuster a la serradora, en Gori tocava la trompeta, en Dolfo feinejava a can Talis; es santlluïsser estava incapacitat però coneixia rotlos d'esclata-sangs per treure'n un sou. En Cosme duia la pedrera de Llimpet i en Tolo la de sa Muleta; en Florencio tenia bestiar i quatre filles per alimentar. Tots aquests alaïorencs i alaïorenques eren els que, més enllà del sant del porquet, donaven vida al carrer. I la fàbrica de can Tiago, òbviament.

Cada matí, de manera silenciosa, les juntadores baixen pel meu carrer cap a la feina... i en Santi i en Juan Carlos, el seu cunyat, a la una puguen per anar a dinar, a les tres

Foto: Manolo Barro

tornen baixar... i així un dia rere l'altre. *Els treballs i els dies*, va deixar escrit Hesíode i, també, en Joan Oliver, el poeta Pere Quart. Ara, el govern municipal vol canviar el nom de la via per honorar l'empresari nostrat Santiago Pons Quintana, traspassat fa un parell de mesos, mentre que Junts per Llorenç proposa dedicar-li

el carrer, com s'ha fet, per exemple, amb el carrer de ses Alzines, dedicat a la cooperativa. S'hauria pogut arribar a un consens per modificar el reglament municipal d'honors i distincions, però al meu poble sempre s'opta per l'opció més radical. El portaveu municipal del PP, familiar col·lateral del finat, argumenta que el canvi "no suposa esborrar part de la història local, sinó afegir història a través d'un personatge que és història d'Alaïor". No seré jo qui ho negui, però ja el declaren Fill Il·lustre i, el que és més important, la fàbrica que va fundar fa 65 anys segueix dempeus i produint. D'aquest pas, al carreró li podem posar el nom de carrer de cas Bessons; al de sa Plaça Nova, carrer de cas Petrus; al de Cervantes, carrer de cas Toribios o carrer de Gomila Melià o carrer de ca n'Amador Reurer o carrer de can Joan Palliser; al de santa Rita, carrer de cas Silverios; al de sa Bolla, carrer de cals Aliats; al del Comerç, carrer de can Toni Timoner; al caminet des Pou Nou, carrer de can Lao "Xuc". La major part d'aquestes empreses fa anys que no hi són, mentre que PQ ha ampliat superfície industrial i s'ha deslocalitzat per països de l'ample món.

La meva sensació és que, en ple segle XXI, encara s'ensuma un estantís caciquisme, que sembla instal·lat al poble per vida d'hereus. Tenc la impressió que, si s'arriba a canviar el nom, el carrer serà un poc més seu i un poc menys nostre. Tenc la sensació que em prendran una part dels meus orígens i ens furtaran una part de la nostra identitat. Més enllà de la divergència política, no tenc res en contra del Sr. Pons Quintana ni dels seus descendents, al contrari, és unànime el reconeixement dels seus mèrits professionals. Però que es vulgui homenatjar aquest industrial emblemàtic no vol dir que hagin d'escombrar d'una garnerada una part d'allò que som.

Com diu la cançó d'en Raimon, "jo vinc d'un silenci antic i molt llarg, / de gent sense místics ni grans capitans, / que viuen i moren en l'anonimat, / que en frases solemnes no han cregut mai." En Raimon, aquell xiquet que va néixer al carrer Blanc, de Xàtiva, cantava aquesta estrofa alhora que pregonava "qui perd els orígens, perd la identitat". Prest, prest, la placa del carrer on vaig néixer dirà "carrer de Santiago Pons Quintana". Així ho vol l'actual majoria del consistori. Idò que així sigui. Però d'aquí a mil anys, si l'illa no s'ha enfonsat abans, quan de la petjada d'aquest benefactor ja només en quedi constància als papers esgrogueïts dels arxius i als registres digitals, els alaïorencs, aquests que "viuen i moren en l'anonimat", seguiran anomenant el meu carrer, carrer de Baixamar.

Jaume Mascaró Pons

Doctor en Filosofia, professor jubilat de la UB, autor de nombrosos treballs sobre patrimoni de Menorca

Ens tornarem a abraçar?

M'he cansat de llegir durant aquestes llargues setmanes de confinament que després d'aquesta pandèmia les coses ja no seran igual; que haurem d'aprendre a relacionar-nos d'una manera diferent; que la por al risc del contagi afectarà de manera profunda les nostres vides i les formes de relació social.

Al llarg de la història, d'epidèmies n'hi ha hagut moltes i molt més cruels que l'actual. Cadascuna d'aquelles crisis va tenir implicacions econòmiques i polítiques significatives, però des del punt de vista social i cultural els efectes no es van notar a curt termini, sinó que petits canvis de comportament i mentalitat es van fer visibles al cap d'un cert temps. Però, en el fons, en totes aquestes grans crisis sempre hi ha hagut un factor comú: la manera com la por opera com a determinant del comportament social i com aquest sentiment és estimulat o reduït pels agents socials que tenen capacitat d'influir, és a dir, dirigents polítics i/o grups econòmics.

La por és un sentiment que es nodreix bàsicament d'una creença: l'existència d'un perill. La intensitat del sentiment de por depèn del grau en què esteim convençuts de fins a quin punt el perill és proper a mi, en l'espai i el temps. De com operi aquest mecanisme de la convicció de perill real en depèn la resposta personal i social per evitar certes conductes o mantenir-les. I aquesta és la clau per entendre el que pot passar ara en aquesta crisi sanitària.

Una de les característiques de la crisi provocada per la pandèmia del Covid-19, a diferència de les d'altres èpoques, és el fet de la globalitat dels mecanismes de penetració de la informació en la societat. La televisió i l'ús que en fan els poders públics i la contrainformació que circula pels circuits socials, moltes vegades sense possibilitat de verificació, són factors que determinen la resposta real de la gent, més enllà de les normes i prohibicions. La gent veu de forma molt diversa el grau de perill que el virus representa per a cadascú. Crec que la imatge dominant és que els grans perjudicats són la gent major, perquè són els que tenen menys defenses per afrontar la infecció. I encara que també hi ha morts en altres nivells d'edat, la majoria dels més joves perceben que el grau de risc és per a ells molt menor, sinó gairebé inexistent. No hi ha estadístiques públiques d'afectats per edat. La conseqüència immediata d'aquesta creença és que en el procés anomenat de "desescalada", o de camí cap a "la nova normalitat", el sector juvenil tolera malament les restriccions suposadament protectores de distància física i de mascaretes en espais públics, i ho accepta només en aquells casos en què la norma ho imposa obligadament.

Aquesta percepció dels sectors juvenils d'un risc menor, no ha trobat fins ara cap resposta convincent per part dels que dirigeixen la lluita contra el coronavirus. Més encara, l'existència de discursos polítics, sovint irresponsables, estimulats per poders econòmics locals i mundials, que contraposen el risc sobre la salut al risc per a l'economia, no fa més que incrementar el sentiment que la realitat del perill per a la salut és menor del que volen fer creure els responsables de la gestió de la crisi, i reclamen, per tant, un ritme més ràpid de «normalització».

Per sort, malgrat aquesta desigual percepció social del

risc, no hi ha, en general, la convicció que el risc és nul. Per açò s'accepten les normes que limiten la conducta social en espais oberts o tancats, però sobretot les que afecten i afectaran les escoles i espais de lleure. La persistència durant un temps d'aquestes limitacions del contacte físic, de la distància interpersonal, com afectaran el futur de les relacions socials? Ens tornarem a abraçar com abans? Pel que he dit sobre la baixa convicció de risc real en els sectors més joves, crec que, durant un temps, el dubte sobre el risc perdurarà i pot acabar generant noves formes de comunicació, com variants en la forma de salutació pública, com evitar donar-se la mà o una besada.

Alguns teòrics de la comunicació social van explicar, ja fa anys, que les formes de comunicació interpersonal es modulen principalment en tres gran àmbits o cercles de relació social: l'espai íntim, l'espai social i l'espai públic (o social ampli). El primer és l'espai de familiars i amics íntims, el segon és l'espai de coneguts i companys, el tercer és el que va dels menys habituals fins als desconeguts. És molt probable que la modificació d'hàbits comunicacionals sigui inversament proporcional al sentiment de distància social i que noves formes de relació es donin sobretot en el segon i tercer cercle.

Un aspecte addicional és el de la permanència i profunditat d'aquests canvis. Sabem per estudis d'història cultural i d'antropologia de la cultura, que els grans canvis culturals no s'originen gairebé mai des de dalt, és a dir, no són provocats pels adults, sinó que són els grups juvenils els que innoven, primer en els seus propis cercles, i quan alguna d'aquestes innovacions passa a ser assumida per les generacions superiors, aleshores s'estén i es generalitza, perquè entra en el bucle de la transmissió educativa, que és on es confirmen les modificacions culturals iniciades. En els últims cent anys, al meu entendre, només hi ha hagut dues grans "revolucions" culturals que s'hagin consolidat en la societat actual. La primera, la que es va produir els anys 60 del segle vint, feta visible en el moviment beat i hippy, que va canviar de forma radical la percepció de les relacions personals i més tard va conduir al que Bauman va anomenar la "vida líquida", la dinàmica relacional en la qual desapareix la convicció d'allò permanent i estable. La segona, apareguda durant els anys 90, de base tecnològica, és la presència del mòbil que, més enllà de conseqüències econòmiques i polítiques, representa una radical paradoxa de la vida social i personal: la desconexió dels individus basada en la "connectivitat", és a dir, una nova forma de crear circuits de relació que ja no es basen en una relació "real", sinó construïda i fictícia: una proximitat virtual.

La meua opinió, és que aquesta crisi no produirà grans canvis socials, de moment, però accentuarà les tendències de la vida actual: l'increment de la "liquiditat" relacional i de la "connectivitat" com a fonament de la individualitat. La meua sospita és que açò pot arribar a un "malestar de la cultura", que desemboqui en una nova crisi social.

Un altra qüestió és, a curt termini, el de les profundes conseqüències polítiques i econòmiques d'aquesta pandèmia. Però açò és un altre tema, no secundari ni trivial.

Sergi Mari

Economista, coordinador general de la Xarxa de Custòdia del Territori (Vic), exdirector de l'OBSAM

Cinc propostes holandeses per a Menorca

La humanitat ha conviscut amb les epidèmies des de sempre i el capitalisme amb les crisis econòmiques des dels seus inicis. Durant les crisis que jo he viscut m'ha semblat que s'hi veuen etapes psicològiques com les que s'atribueixen al dol o a l'experiència personal d'una catàstrofe (proposades el 1969 per la psiquiatra Kübler-Ross): negació, ira, negociació, depressió i acceptació. No sé si seran exactament les mateixes, però n'hi ha una que no falla mai en tota crisi capitalista i en la qual els radicals d'esquerres (ira?) afirmen que és la crisi definitiva; que el sistema està tocat de mort; que mai res tornarà a ser igual. Més tard ve una altra etapa (negociació?) en què els moderats d'esquerres deim que tota crisi és una oportunitat. Seguesc? Idò sí: ve la depressió de descobrir que el capitalisme reneix de les seves cendres i que les crisis les paguen sobretot els de baix.

Anem al final. Acceptem-ho: la reforma substancial del nostre sistema econòmic no vindrà d'una conjuntura, sinó que només pot ser el resultat d'un llarg procés polític de canvi de les relacions de forces. La pregunta, per a jo, és: serà la pandèmia del Covid-19 la gota que fa vessar el got de la llarga acumulació de descrèdits del dogma neoliberal?

En tot cas, actualment semblen majoria les veus que clamen per una refundació de l'estat del benestar; per la recuperació dels valors del sector públic; per una economia que no ignori sinó que es basi en els drets fonamentals; per la subordinació de l'àmbit financer a les necessitats de les persones i del planeta. I en aquest context, s'ha fet viral (un adjectiu actualment desafortunat) una proposta de 170 acadèmics holandesos que han elaborat un manifest de 5 punts per al canvi econòmic després de la pandèmia.

(<https://www.universiteitleiden.nl/en/news/2020/04/170-scientists-sign-manifesto>)

M'he fet el propòsit d'adaptar els cinc punts al cas de Menorca. A la meua manera, és clar.

1. Canviar el focus dels agregats econòmics de sempre (com el PIB, etc.) cap a una diferenciació sectorial entre activitats que han de créixer i necessiten inversió i altres activitats que necessiten decreixer. És un tema que no és nou a Menorca. Parlem, per exemple, del turisme i fem-ho sense embuts: aquest és el moment de reduir l'oferta i optar de veritat per una destinació sostenible. És a dir que cal optar fortament per una limitació general d'allotjament i augmentar les exigències ambientals i de drets laborals, de manera que la represa postpandèmia beneficiï aquells que ho fan bé, en detriment dels mals negocis prescindibles.

2. Un marc econòmic basat en la redistribució: amb una renda bàsica universal; una forta imposició progressiva de la renda, dels beneficis i de la riquesa; una reducció d'hores de treball i el seu repartiment; i un reconeixement del treball de les cures. I per bé que aquest punt és clarament d'àmbit territorial molt superior a l'insular, no estaria malament, per les característiques de la nostra societat, oferir Menorca com a experiment social d'una renda bàsica universal, on provar que és perfectament finançable (açò ja se sap) i on estudiar els seus efectes en termes d'eficiència econòmica i

sostenibilitat. Seria una contribució de Menorca al món, totalment coherent amb l'esperit del que és una Reserva de Biosfera.

3. Transformar les explotacions agràries en una agricultura basada en la conservació de la biodiversitat i en la producció sostenible i majoritàriament de proximitat i vegetariana. No podem seguir acceptant que una institució pobre, com el Consell Insular, mal pagui un programa d'ajudes a l'agricultura sostenible (Contracte Agrari de la Reserva de Biosfera), mentre les potents ajudes europees segueixen beneficiant l'agricultura intensiva i les importacions del que menjam. Si el diner públic anés on ha d'anar, veuríem una recuperació espectacular de la producció agrària insular.

4. Reducció del consumisme i dels viatges, passant del luxe i de la generació de residus actuals a un consum necessari, sostenible i satisfactori. Tampoc és un tema nou en el debat menorquí si parlem del consum. Però el tema dels viatges ja és diferent. De vegades sembla un tabú esmentar que el model turístic menorquí es basa en l'aviació i açò és insostenible. El *low cost*, en tot cas, s'hauria de dir *low price*, perquè els seus costos reals són immensos. El planeta no s'ho pot permetre. Potser el Covid-19 ha desencadenat abans d'hora allò que tanmateix havia d'arribar. O potser no. Però jo crec que hem de fer idees. Ja hauríem d'estar pensant alternatives al model aeri i segurament aquestes passen pel mar i pel turisme nàutic. (I per un sector turístic més petit, que segurament vol dir millor: *small is beautiful*.)

5. Cancel·lació de deutes, especialment de treballadors, de petits negocis i per als països del sud global (tant per part dels països rics com de les institucions financeres internacionals). Aquests temes financers semblen molt lluny de l'àmbit local. Però deixau-me fer una associació d'idees monetària, ja que es tracta de posar per davant l'economia productiva i alliberar-la del jou dels poders financers globals. A Menorca, en aquests moments, li convindria una moneda digital pròpia. No m'allargaré ara a descriure les moltes fórmules possibles que funcionen en altres llocs. Deixem-ho en termes generals. Tanmateix, a jo em sembla molt clar que una moneda del Consell i dels vuit ajuntaments (començau a pensar un nom) que s'injecta a l'economia a través de les despeses d'aquestes administracions, principalment les transferències, tindria un efecte important de desenvolupament local. Per la Llei de Gresham (la moneda feble desplaça la forta), aquesta genera intercanvis en cercles més tancats i per tant beneficiaria l'economia de proximitat. Els descomptes per part del sector privat, premiant la fidelitat, també podrien ajudar a la seva extensió. I així, en una illa turística de forta estacionalitat, on avança l'epidèmia del comerç electrònic, seria com una vacuna.

Si coses com aquestes finalment es duen a terme a Menorca, recordau, no serà gràcies al virus i la pandèmia, sinó gràcies a les relacions de forces. El virus pot passar i tot pot seguir igual. O sigui que cal treballar-ho des del terreny polític. Les reformes, bones o dolentes, no cauen del cel ni venen de les miasmes.

Maria Solá

El nou casal de joves té previst entrar en funcionament el 2021

Fotografia: Manolo Barro

Després d'adquirir a mitjans de l'any 2018 l'antic edifici conegut popularment com *l'Hogar*, l'Ajuntament d'Alaior té previst iniciar enguany les obres de demolició i adequació de les instal·lacions que acolliran el nou Casal de Joves del municipi, actualment situat en es Carreró, que probablement entraran en funcionament durant el pròxim any 2021.

"És un dels projectes més importants que tenim aquesta legislatura i estem molt il·lusionats", diu el regidor d'Hisenda, Urbanisme, Obres Públiques i Educació, Cristóbal Marqués, que explica que el projecte que ha portat a terme l'arquitecte Joaquim Mayans ja està acabat i a punt de ser aprovat pels serveis municipals.

No obstant açò, Marqués reconeix que la situació derivada de l'estat d'alarma decretat pel Govern central per evitar la propagació de la Covid-19 ha endarrerit els tràmits. L'Ajuntament va destinar 152.000 euros a la compra de l'edifici, que a causa del desús es troba molt deteriorat. Cal recordar que *l'Hogar* era propietat de l'Associació de Pares i Mares d'Alumnes de l'escola La Salle des de juny de 2013, quan el rector de la parròquia de Santa Eulàlia, Pere Oleo, el va cedir amb l'aprovació del Bisbat de Menorca.

El que va ser entre els anys 1970 i 1980 el Club Juvenil d'Alaior, un punt de trobada dels joves del municipi, es demolirà en gran part. El resultat serà un edifici de dues plantes i mitja (planta baixa, primera planta i soterrani) d'uns 500 metres quadrats de superfície total, l'adequació del qual suposarà un cost d'uns 600.000 euros.

El regidor apunta també que es reobrirà el passatge que connecta l'aparcament de La Salle amb el carrer es Porrassar que estarà obert al públic les 24 hores, i que es mantindrà la volta

antiga, on se situava el betlem de La Salle.

El nou Casal de Joves tindrà una "important" sala de jocs i esbarjo amb billar i futbolí, segons assenyala Cristóbal Marqués, però també comptarà amb una sala d'estudi, aules per a tallers i fins i tot un petit espai per dur terme concerts de petites dimensions.

"L'objectiu és que hi hagi diferents espais: una zona d'oci, una zona amb ordinadors i televisió i una zona de descans. És un edifici que està pensat per ser el futur del jovent d'Alaior", apunta.

D'una altra banda, la intenció de l'equip de govern liderat pel popular José Luis Benjam és ampliar el nombre d'activitats destinades als adolescents del poble. En aquest sentit s'ha començat a fer feina paral·lelament als tràmits d'inici de les obres.

Una de les premisses serà la d'obrir el nou Casal de Joves cada dia de la setmana, a diferència de l'actual casal des Bot Nou, que només obre de dijous a diumenge. "La conseqüència serà que haurem de repensar tots els serveis que s'ofereixen actualment", conclou el regidor.

En concret, l'equip de govern haurà de decidir si es decanta per un servei similar al que s'ofereix al Casal de Joves des Mercadal o més aviat semblant al Molí de Baix de Sant Lluís. Ambdós són referents avui dia per la seva bona gestió i funcionament.

El responsable del Casal de Joves des Mercadal, Nofre Janer, assegura que una de les claus de l'èxit de l'espai és comptar amb personal qualificat que sigui capaç d'establir vincles i connectar amb els joves. "Necessiten sentir que el casal és un espai seu, on també hi ha persones adultes que els escolten", diu.

Fotografia: Manolo Barro

A més, Janer indica que al mateix edifici situat al carrer Llevant s'ofereixen els serveis de Punt d'Informació Juvenil i Casal de Joves. "En tractar-se d'un poble petit vam creure que era la modalitat que funcionaria millor i de moment va molt bé", subratlla.

D'aquesta manera, l'espai està obert els matins de dilluns a dijous per assessorar els joves sobre qüestions relacionades amb ofertes de feina, ensenyament, cursos, beques o participació, entre d'altres. El divendres al matí visita el Casal de Joves una orientadora laboral que atén als joves amb cita prèvia.

Els capvespres, de dimarts a dissabte, el Casal està obert als joves, tot i que entre les 16 i les 17 hores està només destinat a l'estudi, de manera que els al·lots poden fer les feines de classe i els monitors els ajuden si és necessari.

Les instal·lacions des Mercadal no són excessivament grans. De fet, només hi ha una sala amb espais diferenciats: un racó amb sofà i televisió, una zona amb tres ordinadors connectats a internet i una zona amb tennis taula, billar i futbolí, a més d'un espai de taula i cadires. "Intentam que sigui un espai accessible", explica.

El responsable del Casal des Mercadal matisa que no organitzen un gran nombre de tallers dirigits perquè apunta que els joves "prefereixen activitats espontànies". Així i tot, enguany s'han ofert tres tallers del programa d'oci saludable Alternanits impulsat per l'Institut de la Joventut de Menorca (INJOVE).

A més de Janer, altres dos monitors fan feina actualment a l'espai, un nombre que augmenta durant la temporada estival, quan s'organitzen les activitats d'estiu per a joves d'entre 12 i 16 anys.

Els usuaris del Casal de Joves des Mercadal són habitualment al·lots d'entre 12 i 18 anys. Aquesta és la principal diferència amb el Molí de Baix de Sant Lluís, que ofereix activitats per a fillets des dels 3 anys.

La regidora de Joventut de Sant Lluís, Naomi Toomey explica que actualment treballen al Molí de Baix set persones i, a més, compten amb el suport de dues voluntàries europees.

L'espai, de prop de 100 metres quadrats, també inclou el Punt d'Informació Juvenil, com el Casal des Mercadal. Està obert també de dilluns a dissabte i, mentre entre setmana es duen a terme les ludoteques en anglès per a fillets des de 3 a 11 anys i els tallers del programa Aula Jove, de reforç emocional i tècniques d'estudi, els divendres i dissabtes està obert el casal pròpiament dit, on els joves tenen la possibilitat de participar en els tallers dirigits o gaudir de temps lliure.

El Molí de Baix, seu del Casal de Joves de Sant Lluís

Les activitats s'organitzen segons les edats dels al·lots i enguany hi participen un total de 212 joves.

L'organització va a càrrec de la coordinadora del servei, juntament amb els directors i monitors, i sempre amb el vistiplau de la regidora. "Són un gran equip amb una vocació enorme pel que fan", assenyalava Toomey.

El Molí de Baix també duu a terme activitats d'acció familiar, com l'Aula Família i d'acció social, com l'activitat d'Art Jove al Carrer que es va realitzar el passat 14 de febrer.

La regidora afegeix que enguany s'ha posat en marxa un servei d'educació sexual, un espai on una sexòloga professional atén les consultes dels joves i que en només un mes de funcionament ja ha rebut unes 85 consultes.

D'altra banda, el Molí de Baix organitza també ludoteques durant les vacances escolars de Nadal, Setmana Santa i estiu amb l'objectiu de facilitar la conciliació de les famílies de Sant Lluís.

Les instal·lacions tenen espais diferenciats: la planta baixa està destinada al Punt d'Informació Juvenil i a l'atenció a famílies, a més de comptar amb un espai amb taules i cadires per fer tallers i l'espai de temps lliure amb futbolí, tennis taula, televisió amb Playstation, sofàs i una zona d'informàtica. A la darrera planta, sota el capell del molí, se situa l'espai íntim i còmode de la sexòloga.

Dependències del Casal de Joves de Sant Lluís

Maria Solá

Els hotels d'Alaior assumeixen pèrdues en una temporada curta i amb baixa ocupació

Portes tancades i cancel·lacions de reserves diàries. Aquesta és la situació actual de la majoria d'establiments turístics del municipi, que preveuen una temporada fluixa amb una baixa ocupació a causa de la crisi econòmica provocada per la Covid-19.

Mentrestant, treballen de valent en l'aplicació de les mesures d'higiene i seguretat per estar totalment preparats quan arribi el moment de l'esperada obertura. Així i tot, són pocs els que tenen una data concreta per posar en marxa les seves instal·lacions.

"Potser a finals d'aquest mes o a principis de juliol", augura Tomeu Janer, director general de l'hotel Royal Son Bou Family Club. Per la seva part, el director del HG Jardín de Menorca de Torre Solí, Óscar Nieto, afegeix que "la falta de concreció per part de les administracions ha motivat que encara no s'hagi pres una decisió respecte a l'obertura, que també depèn que es doni una solució en relació amb els Expedients de Regulació Temporal d'Ocupació (ERTO) dels treballadors".

De fet, els hotels poden obrir amb grans restriccions des del passat dia 11 de maig, en què Menorca va entrar en la fase 1 de la desescalada. Tot i açò, tots mantenen que iniciar la seva activitat mentre els turistes no tinguin la possibilitat d'arribar a l'illa "no té cap sentit", tal com indica Joan Olives i Sintès, director comercial i de màrqueting de Set Hotels, la cadena de l'hotel Playa Azul de Cala en Porter.

En aquest sentit, la mesura imposada des del passat

15 de maig pel Govern central de mantenir en quarantena durant catorze dies els turistes estrangers que arribessin a Espanya va suposar un daltabaix per al sector.

"Amb aquest tipus de notícies només s'aconsegueix crear alarmisme a l'estranger", afirma Tomeu Janer. El principal client del Royal Son Bou Family Club és el turisme internacional i per açò aquesta mesura els va caure com un gerro d'aigua freda. En la mateixa línia s'expressa Joan Olives, qui opina que si s'ha de prendre alguna mesura per garantir el bon estat de salut dels turistes, s'ha de fer en origen. "Qui voldrà venir a passar catorze dies en quarantena a Menorca sense poder sortir de l'hotel?", es demana.

D'aquesta manera, l'anunci del Govern del passat 25 de maig de la reactivació gradual del turisme internacional a partir del mes de juliol i l'alçament de la quarantena per als turistes estrangers ha reactivat lleugerament el nombre de reserves en els hotels del municipi. "És una bona notícia que ens dona un raig d'esperança", assenyala Nieto.

No obstant açò, les cancel·lacions són el pa de cada dia i, tal com matisa Janer, no tenen relació amb la por al contagi dels turistes, sinó més aviat amb les dificultats econòmiques que afecten les famílies arran de la Covid-19. "Molts no han pogut fer feina durant els mesos de confinament i l'hauran de recuperar a l'agost, que és quan normalment gaudien de les

vacances. Altres estan afectats per un ERTD i les vacances ja han volat dels seus pensaments", assegura.

Per contra, el director del HG Jardín de Menorca creu que, després de més de dos mesos de confinament, pràcticament tothom voldrà anar de vacances i les adaptaran al seu pressupost. "Potser alguns tenien intenció d'anar més lluny, però finalment optaran per pobles d'interior o la muntanya. Només els que s'ho puguin permetre vindran a l'illa", indica.

Nieto considera que els que arribin a Menorca "seran uns valents: hauran d'anar a l'aeroport, agafar un avió i anar a un establiment hotel·ler i a restaurants". En aquesta línia, apunta que el principal hàndicap de l'illa és que els turistes no hi poden arribar en cotxe, sinó que forçosament han d'agafar l'avió o el vaixell.

Amb l'objectiu d'animar els visitants a mantenir les seves reserves, la gran majoria d'establiments turístics han modificat la seva política de cancel·lacions, de manera que donen l'oportunitat de poder cancel·lar sense cap cost fins a 24 hores abans.

A més, des de l'Hotel Royal Son Bou Family Club es donen facilitats a l'hora de canviar les dates de les seves estades a les persones que tenien reserves per als mesos de maig o juny i no han pogut gaudir del viatge que tenien planificat. "Els oferim poder-ho canviar per altres dates d'aquest estiu o fins i tot de la temporada 2021", explica el seu director general.

Els hotelers demanen a l'administració més concreció en les seves mesures perquè, segons apunten, la incertesa dificulta l'aplicació dels protocols de seguretat i fa dubtar els potencials clients. "Necessitam que ens diguin què hem de fer i com ho podem fer, per açò demanem més agilitat en aquest sentit", diu Tomeu Janer.

Per la seva banda, el director comercial i de màrqueting de Set Hotels afirma que "la gent té ganes de venir a Menorca, però necessiten saber quan es podrà volar a l'illa sense restriccions". En aquest punt, el director del HG Jardín de Menorca denuncia que l'administració no ha escoltat gaire el sector turístic. "Si no ens obrim al turisme, ho passarem molt malament perquè el nostre model actual és aquest, ens agradi o no. Per açò hem de saber conviure amb el virus i amb aquesta nova realitat sense abaixar la guàrdia, però anant cap endavant", explica.

Ganes d'obrir no els en falten, però són conscients que aquesta temporada serà complicada. "Si podem recuperar una mica de turisme nacional i alemany està bé, però no hi haurà prou avions perquè l'estiu funcioni bé", manifesta Joan Olives, qui indica que "si no ve tothom, la temporada no anirà bé i no es podran obrir tots els hotels de l'illa".

"Guanyar doblers està totalment descartat enguany, el que intentarem és perdre el mínim possible", afegix.

Nieto, que és també vocal de l'Associació Hotelera de Menorca (ASHOME) augura que enguany només podrà obrir

el 40 per cent de la planta hotelera. "Hi haurà menys connexions aèries que altres anys i Menorca anirà per darrere de Mallorca i Eivissa", remarca. "Hem de ser optimistes i positius, però també realistes. Ens enfrontam a una situació mai vista abans", conclou.

Els tres establiments turístics obrien les seves portes normalment a finals del mes d'abril o a l'inici del mes de maig i, encara avui, no tenen una data concreta per tornar a posar en marxa les seves instal·lacions. Amb gran part de la seva plantilla en ERO, els hotels centren ara els seus esforços en adaptar-se a les mesures de seguretat necessàries.

En concret, Set Hotels té un departament que només es dedica a l'aplicació dels nous protocols. Es reuneixen setmanalment amb un objectiu clar: garantir la seguretat i el benestar dels seus clients. A més, formaran els seus treballadors perquè estiguin preparats de cara a l'obertura.

"Nosaltres feim el que toca, estem preparats i tenim moltes ganes d'obrir", assenyala Joan Olives, qui explica que l'hotel de Cala en Porter "sempre ha funcionat molt bé". "La intenció és oferir tranquil·litat als clients, que tinguin clar que poden venir al nostre hotel i que els cuidarem com sempre. No baixarem mai la qualitat del servei, al contrari, ho volem fer encara millor", destaca.

Per la seva part, des del Royal Son Bou Family Club també preparen els protocols necessaris que inevitablement afectaran el funcionament d'alguns serveis com el bufet, que no es podrà posar en marxa tal com estava concebut fins al moment, o la supressió del servei de barra, així com una sèrie de pautes que afectaran les piscines de l'establiment.

De la mateixa manera ho fa del departament de Qualitat de l'hotel HG Jardín de Menorca, des d'on fan feina per aplicar tots els protocols i procediments per garantir la seguretat a les seves instal·lacions.

Amb relació a la plantilla, en depèn la contractació exclusivament de l'ocupació dels hotels. "Si tenim ple, tindrem el mateix personal o fins i tot més, perquè potser necessitarem més gent a causa de totes les mesures que hem d'aplicar", conclouen des de Set Hotels.

Miquel À. Marquès

Per què penjar cartells al carrer?

Des de fa molts anys les diferents entitats socials, culturals, esportives i el propi Ajuntament penjen cartells dels seus actes a les parets dels carrers.

A mitjans anys noranta, l'Ajuntament va posar a disposició pública uns panells metàl·lics a posta perquè la gent hi penjàs els cartells i no s'embrutassin les parets del poble.

Amb el pas del temps, aquests panells s'han eliminat del seu emplaçament inicial (sa Plaça, plaça des Ramal, Carretera Nova), fins al punt que tan sols queda el del camp de futbol.

Mentre, durant tots aquests anys, els cartells s'han penjat en enfronts, mostradors de botigues tancades, a la biblioteca i l'Ajuntament, i als interiors dels comerços i bars que ho permeten per donar difusió del que es fa a Alaior.

Si bé és veritat que tothom aprofita les noves tecnologies per fer difusió dels seus actes, el cert és que els cartells penjats als carrers encara avui en dia fan la seva funció.

Una proposta concreta cap a l'Ajuntament és restablir aquells punts habilitats per penjar els cartells, i afegir-ne algun més a la part nord del poble on mai no n'hi ha hagut cap (es penjen a la porta d'accés a l'antiga escola La Salle), per així evitar embrutar les parets del poble i donar una mala imatge de la població.

Pensin que darre-
ra cada cartell hi ha un
esforç fet per organit-
zar aquella activitat i
l'interès de motivar la
població perquè hi as-
sisteixi, sigui en l'àmbit
que sigui.

GRAN VARIEDAD EN SISTEMAS DE TOLDOS

- Toldos manuales y motorizados
- Velas, carpas y pergolas
- Estores y mosquiteras

MANTENIMIENTO Y REPARACIONES

Garantía, Calidad y Servicio

TOLDOS J.J ALAIOR

C/ Balmes 46B - Alaior - T:971371673 - toldosjjalaior@hotmail.com

MASCARÓ MORERA

s e r v e i s l o g í s t i c s

Equip de Govern - Ajuntament d'Alaior

L'Ajuntament d'Alaior executarà un pla de xoc per pal·liar les conseqüències de la Covid-19

L'Ajuntament d'Alaior executarà un pla extraordinari per fer front a les conseqüències socials i econòmiques de la Covid-19 a partir de la utilització de 1.308.930 euros dels romanents de lliure disposició.

José Luis Benejam, batle d'Alaior, ha destacat que «l'objectiu és, per una banda, atendre les necessitats que s'han generat a conseqüència de la pandèmia, ajudar els sectors més vulnerables a afrontar la situació de crisi, i per l'altra, l'estimulació de l'economia local i l'activitat empresarial amb nous projectes d'inversió i la dinamització del teixit comercial».

En aquest sentit s'ha previst un pla de xoc COVID-19 estructurat en cinc línies:

- Emergència social i econòmica
- Sostenibilitat energètica i mediambiental
- Accessibilitat i promoció d'edificis històrics
- Mobilitat
- Petits projectes d'inversió

En la línia d'emergència social i econòmica dotada amb 215.000 euros, s'opta de manera clara pels Serveis Socials, dotant el Fons de Contingència de 100.000 euros per a tots els imprevistos d'aquest departament, i augmentant les ajudes socials individuals amb 25.000 euros més, i augmentant també les ajudes per a beques de l'escoleta municipal Es Pouet amb 15.000 euros. També s'inclou l'habilitació d'una línia d'ajudes per a petits comerços i treballadors autònoms per valor de 130.000 euros.

En l'objectiu de l'eficiència energètica i mediambiental s'emmarca la segona gran bateria de projectes, dotada amb 244.000 euros, amb la instal·lació, entre altres, de pèrgoles fotovoltaiques al pàrquing del poliesportiu.

Aquest pla de xoc comença a projectar també l'adequació de diferents edificis històrics. D'aquesta manera, es destinen 207.000 euros a la renovació del Teatre del Centre Cultural, iniciativa que ja s'emmarcava en el programa que va presentar l'equip de govern actual a les eleccions municipals.

«Algun dia, Alaior tindrà una sala multifuncional, compatible amb l'activitat d'aquest teatre. De moment, almenys, podem desenvolupar tot un bon grapat d'activitats en aquesta cèntrica sala, gràcies al conveni que l'Ajuntament signarà amb els propietaris del Centre Cultural perquè el seu teatre passi a ser d'ús públic municipal». Ha remarcat Benejam.

Finalment, s'han previst una sèrie d'obres d'interès general com l'embelliment dels carrers Sant Diego Vell i Bisbe Gonyalons, dotats amb 238.000 i 116.000 euros respectivament. A més, es contempla la reparació del camí de sa Beguda, i el camí Vell del Toro.

Aquestes propostes, que trobareu detallades al web de l'Ajuntament, www.alaior.org, se sumen a la resta de projectes prevists al pressupost ordinari, que puja a 11.713.639 euros. Tot en conjunt suposen més de 13 milions d'euros que

l'Ajuntament destinarà a millorar el dia a dia dels ciutadans del nostre municipi i la reactivació econòmica.

Cristóbal Marqués, regidor d'hisenda ha informat que també es destinarà el superàvit no financer resultant de la liquidació del pressupost 2019 a amortitzar anticipadament tot el deute viu que manté actualment l'Ajuntament, que són a dia d'avui 850.000 euros.

«Per tant, podem anunciar que Alaior començarà l'any 2021 amb deute 0, molt enfora de l'any 2011, on l'Ajuntament tenia un deute acumulat de gairebé 17 milions d'euros. Per tant, una gran notícia, ja que en aquests moments un ajuntament sanejat és bàsic per ajudar a la reactivació econòmica. Una prova d'açò és que els 340.000 euros previstos l'any 2021 per pagar deute es podran destinar a necessitats dels ciutadans».

Autocine a l'estiu

L'Ajuntament d'Alaior posa en marxa un autocine

L'Ajuntament d'Alaior posarà en marxa aquest 12 de juny, a les 22 h, 'Un cinema al Carrer', al polígon La Troixa, davant el Centre Bit, prenent exemple dels autocinemes que es feren tan populars als anys 50 i 60.

«En aquesta època, on serà imprescindible el manteniment de les distàncies socials, l'autocinema és una clara opció perquè tots els alaiorencs i alaiorenques puguin gaudir d'activitats culturals sentint-se segurs», ha manifestat José Luis Benejam, batle d'Alaior.

D'aquesta manera, les famílies podran acudir amb el seu cotxe, sense haver de sortir-ne, per veure les pel·lícules de gran interès i èxit que es projectaran, després de posicionar-se en el lloc que els indiqui la persona que s'encarregarà d'acomodar els vehicles assistents.

L'objectiu del consistori és que aquesta activitat gratuïta es dugui a terme durant tot l'estiu.

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

El Consell Insular reprèn l'atenció presencial Només s'atendrà a qui disposi de cita prèvia

Per al Servei d'Atenció Ciutadana es pot sol·licitar cita prèvia a través de la carpeta ciutadana o via telefònica. Per la resta de centres (Servei Insular de Família, Servei d'Atenció a la Dona, OFIM, Servei Coordinador de Drogodependències, Sa Granja i Sa Roqueta) es podrà sol·licitar únicament a través de via telefònica.

Més informació a www.cime.es

DESCOBREIX TOTES LES
ACTIVITATS CULTURALS QUE
T'OFEREIX L'ILLA DE MENORCA

#laculturanoatura
agenda.menorca.es

  @menorcailladecultura

 Menorca
illa de Cultura

CONSELL INSULAR
DE MENORCA
DEPARTAMENT DE CULTURA, EDUCACIÓ,
JOVENTUT I ESPORTS

Junts per Lô

28 mesures de Junts per crear ocupació d'urgència

L'atur a Alaior en els pitjors moments de la crisi anterior es va situar entre 500 i 600 persones, i el turisme funcionava regularment. És a dir, podríem arribar a un entorn de 1.000 aturats d'una població activa de 4.100 persones.

La posició econòmica de les rendes familiars alaiorenes era ja de les més baixes de l'illa. La crisi enganxa el poble en una situació de vulnerabilitat prèvia. Tot açò reclama engegar mesures per donar feina temporal amb recursos municipals que ajudin a sortir de la crisi. Són 9 mesos d'una transcendència històrica per al poble que demanen d'estar a l'alçada de les necessitats a l'Ajuntament.

Les decisions del PP són majoritàriament despeses que:

a) Ja estaven previstes, no són una resposta al moment d'ara.
b) La majoria de recursos es destinen a obres voluminoses que necessitaran mesos de tramitacions que no tindran cap efecte en els mesos immediats.

c) La majoria d'aquestes obres no aniran a parar a les empreses locals de cap manera.

d) Destinar la majoria de recursos afegits a obra pública concentra la liquiditat en empreses que ara ja tenen prou feina.

e) Aquests recursos no arribaran a la majoria de la població afectada, que no és precisament del sector de la construcció sinó del turisme i dels serveis.

Proposam intervenir amb la participació d'empreses i d'entitats locals mitjançant contractes menors i convenis per contractar persones dels àmbits més afectats. Si ho ha de gestionar tot l'Ajuntament, no hi arribarà de cap manera. Cal emprar la xarxa d'agents que ja existeix i que pot multiplicar els efectes ràpidament.

Àmbits de possibles activitats

Camins tradicionals

- 1-Millores en la reconstrucció d'enderrossalls.
- 2-Posada al dia de sistemes de canalització i desembassaments de l'aigua de pluja per evitar l'erosió de les esorrenties.
- 3-Eixermar curosament alguns dels camins en què no és convenient el desbrossament mecànic.
- 4-La descontaminació de residus acumulats a voreres i darreres de les parets.

Forestal

- 5-Brigades d'aprofitament de la massa forestal sense ús.
- 6-Brigades forestals per fer manteniment dels tallafocs.
- Manteniment d'espais públics
- 7-Fer inventaris exhaustius de les feines de manteniment de tot tipus que es podrien dur a terme en tots els edificis i espais públics.
- 8-Contractar intervencions en aquests manteniments per blocs o conjunts.

Cultural

- 9-Fer un banc de patrimoni audiovisual d'Alaior.
- 10-Hi ha una quantitat de béns menors que podrien formar part també d'una col·lecció etnogràfica local.
- 11-Estudi pendent de l'estat de contaminació del torrent i platja de Cala en Porter.
- 12-Estudi-inventari d'habitatges en el municipi.
- 13-Anàlisi de la qualitat ambiental de zones de més valor biològic i paisatgístic del municipi.
- 14-Redacció d'un pla de ciutat educadora.
- 15-Evolució del capital humà a Alaior.
- 16-Estudis sectorials d'aspectes concrets de la història d'Alaior.
- 17-Mesures per estendre el servei del Centre BIT a altres àmbits econòmics.
- 18-Actualitzar l'arxiu històric municipal.
- 19-Elaborar indicadors locals de benestar.
- 20-Es podria demanar a llicenciats que proposessin camps específics d'estudi aplicats al municipi que fossin del seu interès i de la comunitat local.

Activitats de les entitats i associacions

- 21-Fer convenis amb col·lectius del poble perquè aquests poguessin contractar persones per dur a terme projectes d'activitats seves dins àmbits diferents. Atenció a persones majors, estudiar com condicionar llars.
- 22-Contractar arquitectes per inventariar les adaptacions i millores de condicionament per a habilitar cases i immobles del poble per funcionar com una llar individual o compartida de persones grans.
- 23-Auditories energètiques a domicili gratuïtes.
- 24-Assessorament i atenció escolar i cultural per a famílies.
- 25-Activitats amb artistes locals.
- 26-Més aules obertes a l'escoleta, més mestres.
- 27-Personal per fomentar el consum local.
- 28-Augmentar el personal per atendre necessitats socials fins ara no prioritzades.

CA NA MARU
PANADERIA · BOLLERIA · CAFETERIA

ALAIOR : Plaça des Ramal, 25 - Santa Rita, 2 - Ferreries 11 - Avda. Monte Toro, 36
web: www.canamaru.com e-mail: info@canamaru.com

Pere Gomila

Foto: David Arguimbau

Josefina Salord Ripoll

Treballadora incansable de la cultura

Josefina Salord és filòloga i historiadora de la cultura. Va ser catedràtica de llengua i literatura catalanes a l'IES Joan Ramis fins que va ser nomenada coordinadora científica de l'IME l'any 2013, càrrec que ha ocupat fins a la seva jubilació. Abans, però, ja havia exercit funcions de responsabilitat dins l'IME, del qual n'és membre fundador. El seu compromís amb el món de la cultura i la incansable activitat de caràcter científic i divulgador que hi ha desenvolupat, sempre des de l'excel·lència, són d'una magnitud difícilment quantificable. Salord és un referent imprescindible pel que fa a la literatura i la cultura a Menorca.

Encara que a causa del Covid-19 no s'ha pogut nomenar encara el nou coordinador científic de l'IME, a vostè li ha arribat la jubilació després d'uns anys d'intensa dedicació a l'institut. Com ha estat aquesta etapa?

Ha estat molt intensa i gratificadora, com el tancament d'un cercle, tanmateix sempre obert pel meu compromís amb l'IME des de la seva fundació. Ja havia estat cap de la Secció de Llengua i Literatura des del 1986 fins al 2002 i presidenta del Consell Científic del 2003 al 2010. Així, aquests set anys de coordinadora científica m'han permès posar al servei de l'IME tot el coneixement i l'experiència acumulats, però ara des d'una perspectiva de professionalització, de plena dedicació a la múltiple activitat que tira endavant, juntament amb l'OBSAM, i gràcies a la feina del personal administratiu.

Ha estat també molt enriquidora perquè he pogut viure l'IME des de dins, amb tot el que significa de feina conjunta a diferents nivells, de contactes humans i institucionals, d'impuls a projectes i a edicions. I, sobretot, he pogut compartir, des d'una posició privilegiada per la responsabilitat del meu càrrec, la voluntat col·lectiva, dins i fora, de continuar fent de l'IME un referent clau de la cultura a Menorca.

A vegades em fa l'efecte que, en general, la feina de l'IME no és prou coneguda per la societat. Com explicaria la importància que té la institució per a Menorca?

Diria que aquesta percepció, sigui quin sigui el seu fonament, cada vegada s'aprima més. No vull creure que hi

tengui res a veure aquella prevenció contra l'alta cultura per suposadament elitista, perquè la cultura, amb els adjectius que l'acompanyin, és sempre un bé comú. I l'objectiu de l'IME des de la seva fundació ha estat posar-se al servei de la societat menorquina, encara que tal vegada no sempre hem sabut o pogut posar els mitjans necessaris per establir adequadament aquest diàleg social.

Recordaria que l'IME, un organisme autònom del Consell Insular de Menorca, té una estructura força complexa gràcies als més de dos-cents membres agrupats en cinc seccions, a més dels pertanyents als diferents grups de recerca. La investigació és el seu primer objectiu, que només es compleix quan arriba al món acadèmic i, especialment, a la societat menorquina. D'aquí que siguin tan importants les relacions institucionals de tot signe per tirar endavant projectes d'investigació, organitzar cursos i jornades, publicar llibres, vetlar pel patrimoni cultural i natural de Menorca, planificar una agenda mensual d'actes culturals, ser actius en xarxes institucionals, participar en iniciatives sorgides del món acadèmic. Crec que l'IME és una institució clau perquè crea coneixement sobre Menorca, el situa dins el món acadèmic i el comparteix amb la societat menorquina. Contribueix, en suma, a eixamplar la nostra consciència cultural i científica, i, per tant, a fer-nos ciutadans més rics i complets.

Com encara el temps de la seva jubilació?

Amb molta il·lusió! M'agrada des de molt jove investigar en la història

cultural i literària de Menorca: cercar, llegir i escriure. Fins ara, primer com a professora i després com a coordinadora de l'IME, només m'hi he pogut dedicar en el temps arrabassat al personal i al de vacances, quan n'he fet [Riu]. Ara se m'obre un nou panorama en què podré recuperar tants projectes ajornats, tot mantenint el meu compromís amb el món cultural menorquí. I gaudir d'una manera més distesa de la família i de les amistats, fent del temps, esper, un aliat de vida i de noves experiències.

Vostè ha estudiat a fons i ha treballat molt el període neoclàssic menorquí, a més d'impulsar i ser editora de les obres dels autors il·lustrats. Quin impacte o influència creu que té actualment aquell llegat tant a Menorca com a la resta del nostre àmbit lingüístic?

Sí, encara record l'impacte que em va produir, amb devuit anys, descobrir la tragèdia *Lucrècia* de Joan Ramis i tota la feina de recuperació de Jordi Carbonell a partir de la de Francesc Hernández Sanz. De cop vaig saber que la tradició literària menorquina no era pobra, com ens havien dit, sinó especialment rica, amb un valor incalculable no només des de la perspectiva insular sinó en el conjunt de la literatura catalana. No per casualitat Jordi Carbonell va anomenar 'el període menorquí de la literatura catalana' el que abraça l'obra dels nostres il·lustrats del darrer terç del segle XVIII al primer del XIX. Joan Ramis, Antoni Roig, Antoni Febrer, Vicenç Albertí, Joana de Vigo, per citar només els noms més destacats, són referents de primer ordre a Menorca i a la resta del nostre

Persones amb criteri

àmbit lingüístic, com a mínim dins el món universitari i acadèmic. I ho són per l'ambició d'unes obres que es mesuraven amb l'Europa del seu temps i escrites amb la llengua pròpia com a llengua de cultura a diferència dels altres territoris catalanoparlants, immersos dins l'Espanya borbònica sorgida de la Guerra de Successió.

Crec que la feina col·lectiva de tants anys d'edicions de textos, d'estudis, de jornades, de conferències, d'obres de teatre ha fet que la societat menorquina reconegui la importància d'aquests autors no només pel seu valor patrimonial o històric sinó també per l'actualitat o la universalitat dels seus missatges. A més, el món acadèmic ha assumit plenament el paper central que els il·lustrats menorquins ocupen dins la cultura catalana, fins al punt que Joan Ramis és considerat l'autor canònic del segle XVIII. Amb tot, la riquesa és tan grossa que encara ens manca, afortunadament, molt camí a recórrer.

Quina valoració fa de la cultura actual a Menorca? Quines són les fortalezes i debilitats que presenta?

D'entrada, en faig una valoració molt positiva. Mirada amb perspectiva històrica, pens que ens trobam en un moment de forta creativitat i extensió social. Les fortalezes són clares: un gruix impressionant d'investigadors i d'escriptors; unes entitats culturals molt vives a totes les poblacions menorquines, encapçalades per l'Ateneu de Maó i el Cercle Artístic de Ciutadella; noves institucions com es Far Cultural; iniciatives obertes com les Trobades & Premis Mediterranis Albert Camus; l'organització múltiple d'actes al voltant de la lectura i de la poesia; unes institucions polítiques (dels ajuntaments al Consell)

que aposten per la cultura... Les debilitats se situen, al meu parer, en dos dèficits sempre pendents de resoldre satisfactòriament: el primer, la insuficiència dels recursos, amb tot el que significa de precarietats i de voluntarismes; el segon, la manca d'una xarxa sòlida a l'hora de projectar la nostra cultura fora de l'illa i de rebre la que es fa dins el nostre àmbit lingüístic, el nostre primer referent i també, no ho oblidem, el nostre 'mercat natural'.

En aquests moments hi ha una pregunta que és obligada. Quin impacte creu que tindrà la pandèmia damunt la cultura a la nostra illa?

Voldria que l'impacte negatiu fos el mínim, que puguem recuperar prest la nostra activitat plena, però sobretot voldria que aquesta situació que ens ha capgirat els esquemes ens servís per replantejar els mitjans que necessita la cultura per poder complir la seva funció social. I açò vol dir tenir pressuposts adequats; eines de 'professionalització' per als creadors i gestors culturals; el suport decidit a les activitats culturals, i l'establiment de veritables espais de comunicació dins el nostre àmbit lingüístic. En una paraula, concedir a la cultura l'espai, gros i essencial, que li pertoca en els àmbits de cohesió social, de formació, de consciència patrimonial, de creativitat i d'enriquiment personal i col·lectiu.

Destacats especialistes han mostrat la seva preocupació per l'estat actual de la llengua catalana i pel seu futur. Què en pensa, d'aquesta qüestió?

Compartesc en bona part aquesta preocupació perquè la bona salut de la nostra llengua continua amenaçada per la interferència constant del castellà; per les propostes d'un bilingüisme que, més enllà del coneixement ja assegurat del castellà, cerquen empetir els usos de la nostra llengua fins a fer-la prescindible; per aquelles apel·lacions a identitats locals que volen rompre el marc comú dels parlants de la llengua, recloure'ls en espais petits i impedir, per tant, que funcioni plenament com a llengua de cultura compartida.

Amb tot, no puc ser altra cosa que optimista perquè confii en els parlants de la nostra llengua, en la seva fidelitat a l'hora d'emprar-la, en la seva exigència cívica davant els responsables polítics, i, per damunt de tot, en la seva consciència que la llengua atresora tot el que hem estat al llarg de tants de segles, i és la que garanteix el nostre futur col·lectiu, amb la humilitat de saber-nos qui som però també amb l'ambició de dialogar, des de la igualtat, amb les altres llengües i cultures del món.

Com a filòloga, com veu el moment actual de la literatura a Menorca...

El veig certament esplèndid. Diria que va ser Miquel Àngel Limón que, en una ocasió, va dir que el moment actual només és comparable a l'etapa de creativitat dels nostres il·lustrats. I hi estic d'acord. Després de la baixada de creativitat al final del cicle il·lustrat i durant el franquisme, l'emergència als anys setanta de Pau Faner com a narrador i de Pere Gomila com a poeta va marcar el tret de sortida de ja unes quantes generacions que han col·locat Menorca en el mapa de la literatura catalana. Poetes encapçalats per Ponç Pons i Margarita Ballester, i narradors com Joan Pons, Maite Salord i Esperança Camps són, afortunadament, només els caps de brot d'un arbre literari, que a la fi pot sintetitzar passat, present i futur.

Pàgines patrocinades per

Polígon La trotxa
Avinguda de sa Beguda, 7
07730 ALAIOR - Menorca
ILLES BALEARS

Tel. 971 37 81 57
Fax 971 37 90 41

info@construccionesolives.com
www.construccionesolives.com

Miquel À. Marquès

Reobertura dels comerços, dos mesos després

Dos mesos després del tancament de gairebé tots els comerços del poble, ara s'han reobert al públic. En aquesta ocasió hem visitat tres comerços per conèixer quines han estat les tasques que han realitzat per adaptar el seu negoci a la nova normativa i quin cost suposa aquesta nova adaptació.

Joana Carreras Carreras, de la Ferreteria Carreras.

Ferreteria Carreras

Ens conta que a final de febrer van assistir a la fira anual d'Expocadena 88 a Bilbao on compren gènere. Van aprofitar per revisar el material comprat i posar preus. També van donar servei a alguna urgència. Quant a l'adaptació, abans d'obrir van fer una neteja a fons, la retolació per indicar les distàncies entre els clients i posar a la seva disposició mascaretes i gel hidroalcohòlic. Quan parlem amb na Joana, cada empleat només pot atendre un client i, per tant, a dins la botiga només n'hi pot haver un màxim de dos. Joana Carreras aprofita l'ocasió per agrair la bona resposta que han donat els clients a l'hora de la reobertura de la botiga i el seu comportament exemplar.

Tolo Rotger Riera i Niní Olives Llambías, des Pouet Nou

Es Pouet Nou

Ens conten que van aprofitar per pintar el local, netejar totes les màquines i desmuntar tota la cuina per netejar-la a fons. Quan obren el bar s'adapten a la normativa quant al nombre màxim de clients, amb una porta d'entrada i una de sortida. El lavabo s'ha de netejar vuit vegades cada dia. Destaquen el suport de l'Ajuntament que ofereix informació sobre com s'han de fer les coses segons la normativa de cada moment. El cost és relativament alt. Compten devers uns 400 € mensuals entre mascaretes, gel hidroalcohòlic, guants i productes de neteja. Avui ofereixen servei de bar, berenars i menús. Tenen mitja plantilla fent feina i l'altra meitat en un ERT. En general, els usuaris accepten les noves regles de joc.

Carol Barber Casalí, de la Perruqueria Carol

Perruqueria Carol

Ens diu que ha aprofitat per fer una neteja a fons del local. L'adaptació al local ha consistit a deixar el mínim d'objectes necessaris per realitzar el seu treball i l'espai d'espera per als clients. Un exemple. Segons la normativa actual, els clients no poden penjar els seus abrics o bosses. En cas que algú en dugui, s'ha de posar a dins una bossa de plàstic d'ús únic. Quant als costos, als elements ja coneguts de mascareta, gel hidroalcohòlic i guants, en el seu cas hi ha d'afegir les tovalloles de plàstic usades per tallar cabells o les de donar color i les de paper per eixugar els cabells. Aquest canvi de materials, a més del seu cost, implica generar més fems que abans. Na Carol comenta que és difícil treballar nou hores diàries amb la mascareta posada o els guants, ja que arriben a tenir les mans prou humides. Ens conta que el retorn a la feina no ha estat tan dur com ella es pensava. Les feines es fan d'una manera més lenta, no tan estressant.

SEGUEIX LA REGLA DE LES 3 EMES

FES-TE LES
MANS NETES

RESPECTA ELS
METRES DE DISTÀNCIA

USA BÉ LA
MASCARETA

HEM BAIXAT LA CORBA,
PERÒ NO PODEM BAIXAR LA GUÀRDIA
MÉS INFORMACIÓ A [CORONAVIRUS.CAIB.ES](https://coronavirus.caib.es)

GOVERN
ILLES
BALEARS

M.M.

La facturació de l'aigua s'apuja a Alaior

Durant les darreres setmanes, a alguns alaiorencs els han apujat el preu de l'aigua consumida, el servei de clavegueram i el cànon de sanejament de l'aigua en el rebut del primer trimestre de 2020. I no és una errada de la domiciliació bancària.

Segons ens ha informat l'empresa Hidrobal, la raó per la qual alguns rebuts s'han facturat el doble o més del que és habitual als usuaris té una explicació.

Al mes de març els treballadors de l'empresa no van poder fer la lectura dels comptadors a causa de la situació d'alarma del COVID-19. Davant aquesta circumstància, segons ens han relatat, l'empresa va decidir facturar als usuaris segons la mitjana del consum realitzat durant el darrer any. En cas que algun usuari vegi que el seu consum facturat sigui superior al consum realitzat, se li compensarà deixant-li de facturar l'excés del cobrat en el rebut del segon trimestre.

Aquesta redacció ha fet algunes comprovacions amb usuaris. Mentre uns rebuts reflectien més o manco el consum real, a d'altres se'ls hi ha facturat gairebé el doble del consumit.

Quantitat	Preu unitari	Import (€)	IVA (%)
1	5,55	5,55	10
15	0,2509	3,76	10
15	0,4614	6,92	10
11	0,7361	8,10	10
1	8,39	8,39	10
TOTAL		30,72	
CANON SANEJAMENT (€)		20,00	
1	11,9965	11,99	NS
18	0,2859	5,15	NS
17	0,4386	7,46	NS
11	0,5718	6,29	NS
SUBTOTAL		63,59	

CONSUM TOTAL: 41 m³ TOTAL A PAGAR: 63,59 €

Redacció

Alaior, segons la llengua de signes

L'Associació de Persones Sordes de Menorca ha tret a llum el primer recull toponímic de Menorca en llengua de signes.

El treball editat està dedicat a l'illa de Menorca, als noms dels seus municipis, fars i algunes platges i urbanitzacions.

Consisteix en una primera edició de la publicació dels signes propis de Menorca amb la finalitat de

promoure el seu ús en llengua de signes i facilitar l'accessibilitat en l'àmbit sociocultural a les persones sordes.

Aquesta publicació neix de la demanda de la comunitat sorda de les Illes Balears per difondre els signes propis de cada indret de Menorca en la llengua de signes, la pròpia de les persones sordes.

Amb aquesta publicació, l'Associació de Persones Sordes de Menorca pretén reivindicar l'ús de la llengua de signes, la normalització lingüística en tots els àmbits, per tenir transcendència entre la ciutadania.

El treball publicat ha estat possible gràcies a la col·laboració entre entitats del moviment associatiu de persones sordes i de la comunitat sorda, amb el suport de Caixa Colònia, la Federació de Persones Sordes de les Illes Balears i la Fundació per a Persones amb Discapacitat de Menorca.

S'han elaborat un total de 40 topònims en llengua de signes, dels quals alguns s'han hagut de crear expressament. Es va formar una Comissió de Recull Toponímic per estudiar cada topònim. Una passa més per valorar el patrimoni cultural menorquí, en aquest cas des de l'àmbit de la llengua de signes.

En el cas d'Alaior, hi trobam el nom del poble i de les urbanitzacions de Cala en Porter, Son Bou i Calescoves.

Redacció

Concurs per a joves i no joves detectius. 25 € de premi

En aquesta nova secció es tracta de saber resoldre un petit enigma a partir de la lectura de cada revista mensual. Qui ho resolgui millor, només una persona, obtindrà el premi de 25 €, preferiblement han de ser lectors joves, si no n'hi ha, es resoldrà entre els qui s'hagin presentat encara que no siguin joves. Entendrem com a joves els menors de 14 anys.

La cosa és que hi ha un missatge amagat en els diferents articles del mes. Llegint els articles podreu deduir quina part de l'enigma pot aportar cada article a l'enigma. No tots els articles entren en el joc, només els que tenen un asterisc al final del text. També la resposta pot ser en totes les fotos del mes, incloses la portada i contraportada, no només les fotos d'articles amb asterisc. Guanyarà qui ho tingui millor i hagi enviat primer la solució a: sulldesol@gmail.com. Heu d'enviar el nom vostre, amb una foto del DNI o qualche document on consti l'edat. Si tenim dubtes de l'autoria de les respostes ens reservam el dret de comprovar que veritablement la persona en sigui l'autor.

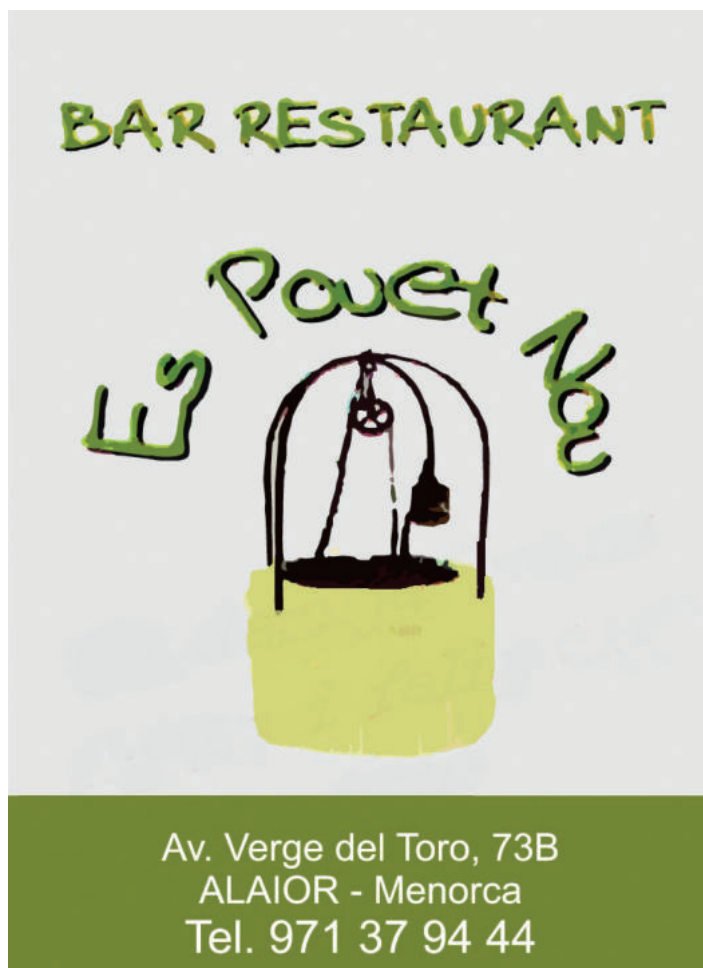
L'enigma del mes passat va ser resolt correctament i lliurat abans per Elna Santisteban Pons, de 11 anys, a qui li corresponen els 25 € de premi.

Aquest mes continuem descobrint coses del nostre personatge enigmàtic a partir dels articles.

1. Fa poc va ser de turista a un país on hi ha hagut un rebrot del coronavirus, arran de l'excés de confiança en el desconfinament. A quin país?
2. Viu en un carrer que té molts de portals, tants com el nombre mateix que participants va tenir un servei que es dona al Moli de Baix. Quants números té el carrer?
3. Però ell viu concretament en el número que coincideix amb les edicions que en Lluís i en Víctor van fer. A quin número viu?
4. Però no viu estrictament en el poble, sinó en una de les urbanitzacions del terme que ara té una manera de dir-se sense emprar paraules i que conté un plural. Quina urbanització?
5. Ell fa unes hores que ha sortit en el Diari. Exactament el nombre d'hores en què qualsevol dels visitants podran anul·lar una reserva aquest estiu. Quant fa?

Espai
patrocinat per

Antonio Airos Serrano

La Salle Alaior, el nostre edifici fa 40 anys!

El mes de maig és sempre època de celebracions al nostre col·legi La Salle Alaior. El dedicam a l'homenatge a la vellesa, l'exposició de flors, el sopar de finalistes, la festa escolar en honor del fundador, celebrem els "jocs d'antany" i vivim amb il·lusió totes les nostres tradicions.

Aquest curs, les circumstàncies fan que no puguem celebrar aquests esdeveniments com és habitual però creim que és important recordar una efemèride especial. El 17 de maig de 1980, fa ara 40 anys, la comunitat educativa d'Alaior va inaugurar, gràcies a l'esforç dels que formaven el Patronat i l'Associació de Pares i Mares, l'edifici que avui emparam.

L'escola ha tingut, en els més de 110 anys d'història a Alaior, diverses localitzacions. Concretament, just abans érem a l'edifici de "La Salle Petita", on actualment es troba la comissaria de policia local d'Alaior.

Fa ara quatre dècades, l'associació de pares i mares va donar mostra de la seva il·lusió i entrega quan van acon-

seguir l'aval econòmic suficient per començar la construcció del nou edifici. Açò es va fer amb l'ajuda de tothom, com una opció clara de futur, de creure en el nostre projecte educatiu i la seva continuïtat.

Formant una verda-dera comunitat educativa, famílies, germans i professorat van fer feina junts per poder inaugurar un nou edifici que possibilités l'adaptació del centre als nous temps i es va guanyar espai i versatilitat.

Seguint l'estela d'aquestes juntes tan va-

lentes i il·lusionades, l'edifici ha patit en aquests 40 anys dues ampliacions importants més. Cap a l'any 1995 es va construir el polivalent i els vestuaris i l'any 2003 es va emprendre l'ampliació de la nova part de secundària.

Volem agrair des d'aquest espai l'esforç i dedicació de totes aquelles persones que han contribuït al llarg d'aquest temps a consolidar un projecte educatiu de present i amb futur per Alaior, el projecte de La Salle Alaior.

Només amb el treball en equip i el compromís es poden aconseguir grans fites, per açò, actualment el nostre projecte educatiu té per lema: "Junts tot és més fàcil". Sense dubtes, sense els germans de La Salle, sense els pares i mares, sense els alumnes, sense el professorat i sense tots els col·laboradors que hem tingut, açò no seria una realitat.

Felicitats! Per molts anys!

S'AUBA
REVISTA D'INFORMACIÓ DE SANT LLUÍS

IRIS
Setmanari d'informació i cultura

S'ULL de SOL
Revista cultural d'Alaior

xerra i xala
Revista des Mercadal

EN AQUESTS MOMENTS D'INCERTESA,
COMPTAR AMB TU ÉS MOLT VALUÓS PER NOSALTRES.
CONFIA EN LA PREMSA DE PROXIMITAT,
FES-TE SUBSCRIPTOR!

Anselm Barber Luz (Centre d'Estudis Locals)

Alerta: si no s'actua, a Alaior, hi haurà entre 900 i 1.000 aturats i perdrem 22 milions d'€

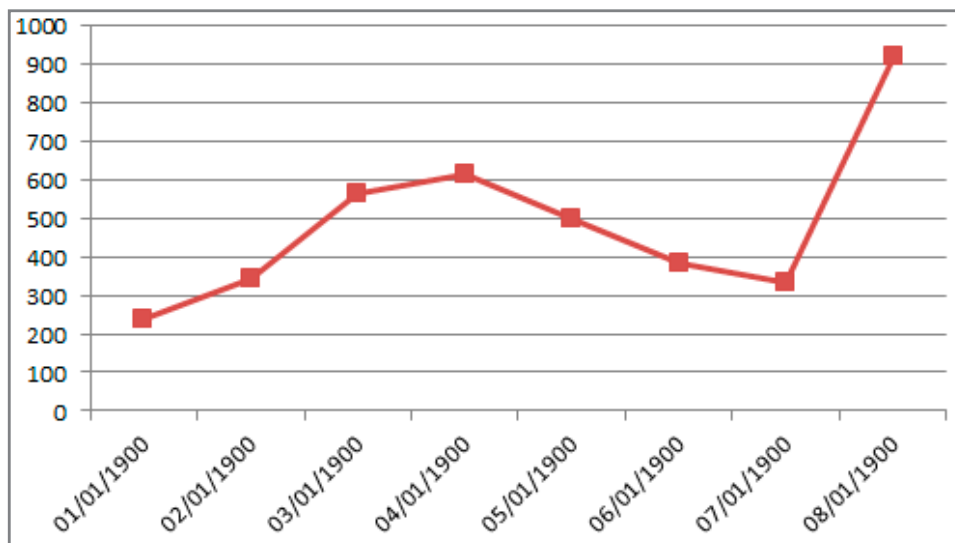
Ens arriscarem a fer un poc de prospectiva per si serveix i ajuda a obrir els ulls. Aventurar dades mai no és fàcil ni còmode, però és imprescindible per poder actuar a temps. No hi pot haver una resposta intel·ligent si no som capaços d'avançar-nos al desastre. Així que encara que ens puguem equivocar, no ens sabria cap greu en aquest cas, com a Centre d'Estudis tenim el compromís i l'obligació d'advertir a la societat local i de demanar a l'Ajuntament que s'hi posi amb urgència, perquè ja està fent tard. Les mesures econòmiques que ha anunciat no van enlloc. Serviran per a poca cosa. L'Ajuntament pot esperar que ho arreglin l'estat central i el Govern de la Comunitat autònoma, que lògicament prendran mesures, però les dades que oferim en aquest article prenen com a referència el que va passar en l'anterior crisi, en què el govern central i l'autonòmic també havien pres mesures i la realitat va ser la que va ser. Aquesta vegada el paper de l'Ajuntament d'Alaior hauria de ser un altre, molt més actiu. Té un sobrant de tresoreria de 6,7 milions que no poden tenir millor ús que posar-se al servei de la crisi present. No té capacitat d'aclarir-ho tot, però tot allò que deixi de fer ho deurà als seus ciutadans. És un moment excepcional en la història i cal estar a l'altura de les necessitats.

El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears fa una previsió d'una reducció del PIB del 22,2 % i d'una pèrdua de 130.000 llocs de treball. El Govern de les Illes preveu una reducció del 30 % del PIB. La dependència del turisme fa que a les Illes les previsions siguin molt més negatives que al conjunt d'Espanya.

Hem analitzat l'evolució dels aturats durant la crisi del 2008. De 237 aturats el 2006 abans de la crisi vam passar a 616 aturats l'any 2012. Els afiliats a la SS van disminuir fins a 2.031 l'any 2010. Abans de la pandèmia, el 2019, els afiliats eren 3.786. En tots aquells anys la reducció del PIB

era molt lluny de la reducció prevista per ara. Analitzant la constant que representen els aturats d'Alaior al llarg dels anys en el conjunt de les Illes i aplicant-los als 130.000 aturats prevists per enguany, ens surt que l'atur local es mourà entre les 900

ATURATS ALAIOR 2006-2020
dades de 2020 previsió per la pandèmia

i les 1.000 persones. També podria succeir que un efecte en cadena per rebrots del virus o per fer tard amb les mesures econòmiques encara empitjoràs les previsions.

Si aplicam aquesta previsió de persones aturades a les rendes mitjanes anuals resulta una pèrdua de rendes de 21,7 milions d'€.

Si per un altre costat aplicam la reducció del PIB del 22,2 % al total de les rendes brutes del municipi també resulta una quantitat semblant, 22,8 milions d'€.

Fa falta que l'Ajuntament contracti directament i cedeixi recursos mitjançant convenis, subvencions i contractació d'empreses per poder ocupar una part d'aquestes 900 persones. Mantenir la capacitat de despesa d'aquestes persones serà garantir la seva dignitat i ajudar a mantenir la demanda suficient perquè les empreses locals continuïn venent productes i serveis de manera suficient. Si l'Ajuntament adopta la posició típica d'esperar que siguin els serveis socials els que facin atenció pal·liativa no gastarà gaire però provocarà un empobriment exagerat de moltes famílies, la segregació econòmica i l'erosió del capital humà del poble. Recordarem que Alaior ocupava ja abans de la pandèmia la darrera posició de l'Illa en rendes familiars. Valgui per dit, i ara que cadascú assumeixi el seu paper.

*

Any	Aturats	Afiliats
2006	237	3.335
2008	342	3.223
2010	564	2.031
2012	616	3.130
2014	500	3.256
2016	383	3.447
2018	334	3.776
2019	344	3.786
2020	919	

DADES RENDA DEL MUNICIPI, 2017	
habitants	9.012
posicionament renda bruta a les Illes	50
renda bruta mitjana	23.659
renda disponible mitjana	19.746
renda bruta del municipi	102.773.288
renda disponible	85.778.120

Bep Meler

Per al camp, l'aigua de pluja

Es barranc de sa cala de Sant Llorenç d'Alaior

Em trob confinat a ca nostra, però la meva ment és d'excursió per l'esquifit, però fantàstic i autèntic barranc de la cala de Sant Llorenç, d'Alaior. Quina natura!

L'any 1967, durant els mesos de setembre i octubre, feia la mili a les bateries de Llucalari, i record que vaig anar a prendre banys a la cala de Llucalari i a la cala de Sant Llorenç. La primera, a la dreta de la bateria, mirant a la mar, i la de Sant Llorenç, a l'esquerra, encaixonada entre uns imponents penya-segats que provoquen una gran depressió geològica, un profund barranc que s'ha format per l'erosió al llarg del temps. I que a causa de les fortes pluges, i a la seva escorrentia, arrossega pedres, parets i terres de conreu.

Des de la bateria, davallàvem pels ribassos dels penyals, fins a baix del canaló; després acabàvem d'arribar caminant fins a la cala, plena de còdols rodons, macs, pedres caigudes dels penya-segats, i a les quals els embats de les onades de la mar donaven les característiques formes arrodonides. En temps més recents, he visitat la cala, baixant per diferents indrets al llarg del barranc.

Record que s'hi accedia amb relativa facilitat, pel camí que anava des del xalet de les bateries, passant a prop de les cases del lloc de Sant Llorenç i que arribava fins a l'alqueria fortificada de sa Torre Vella. Aquest camí era com un passeig que el propietari de les finques de ses Torres d'Avall, que era el senyor Squella, marquès de Menes Albes, havia fet fer. Havia sembrat alguns arbres, principalment pins, a les voreres del camí, a una distància d'unes setanta canes, equivalent a uns 112 metres lineals, i amb un banc de pedra o pedrís, estalonat a una paret del camí, per poder seure, llegir o descansar a l'ombra d'aquells arbres en les caloroses estades estiuenques.

Passat el casat de lloc de Sant Llorenç, el camí transcorre per damunt un canaló amb un pont, per on passa el bestiar per anar de les tanques de l'esquerra a les de la dreta del camí, que estan a dins el canaló que desemboca a la cala.

Una part d'aquestes terres eren sembrades d'estivada, amb l'aigua procedent d'un pou de torn, que també s'aprofitava per omplir les abeurades existents, perquè pogués beure el bestiar de la possessió.

El canaló continua cap avall amb una lleugera inclinació, de cap a la mar. Davallant, a la part esquerra, es troba un torrent escarpat a la part del penyal, paredat amb pedra amb sec a la banda de les terres del canaló.

A mesura que ens endinsam en el canaló, comença una espessa vegetació natural, originària de Menorca.

Em va sorprendre agradablement que, al costat del pas del caminet, es pot observar una olla paredada, de còdols calcinats, d'un forn de calç, en un pobre estat de conservació —açò sí— i envaït per la feresa salvatge vegetativa, que provoca la ruptura i esquerdada de les parets de maçoneria (...).

Impressió digital, ràpida {
· Targetes
· Invitacions
· Celebrazions

Impressió offset / tipografia

Edició de llibres, revistes, catàlegs...

Disseny gràfic, creació de logos i línia d'impresos

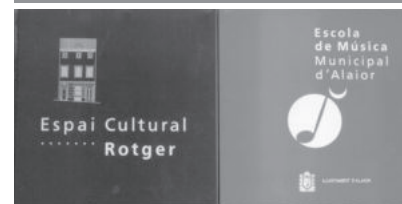
+ de 30 anys d'experiència

Carretera Nova, 137 (Alaior) - Tel.: 971 37 14 29 - email: imprentajpons@telefonica.net

Maca Ramos

Megaconfinats, el programa que amenitzava el confinament

Aquesta pàgina és patrocinada per

Els dos joves volen donar les gràcies a totes les persones que van seguir el programa en algun moment i es van convertir en participants d'aquesta iniciativa a través de missatges o compartint la reproducció a les seves xarxes socials. També volen dedicar un especial agraïment a tots els col·laboradors que hi van participar i van fer-ho possible. "Entre uns i altres ens hem fet més lleugera aquesta difícil situació", afirmen a S'Ull de Sol.

En Víctor i en Lluís diuen que el darrer programa no va ser del tot un acomiadament, sinó un fins després, per açò no descarten tornar en una altra ocasió amb alguna novetat. Com ells mateixos expliquen a la revista: "Si Megaconfinats ha fet feliç una sola persona, ja val la pena seguir impulsant aquestes iniciatives".

En Lluís López i en Víctor Ferrer, alaiorencs tots dos, van engegar aquesta iniciativa per aportar una estona d'entreteniment als confinats

"Teníem ganes de crear un punt de trobada virtual on la gent pogués interactuar i sobretot que se sentís una mica més acompanyada" així defineixen en Lluís López i en Víctor Ferrer aquest *talk show*. En Lluís, programador informàtic i en Víctor periodista, feien el duo perfecte per impulsar un programa de qualitat, en directe, on s'informava rigorosament de l'actualitat, es feia entreteniment i es convidava a tota mena de personalitats interessants. Entre periodistes, cuiners, empresaris i artistes van tenir més de 30 persones en directe que aportaven el seu granet d'arena o regalaven una estona de música.

El programa s'emetia els divendres, dissabtes i diumenges durant una hora i es transmetia a través de Facebook Live. Començava amb una breu presentació, un repàs de l'actualitat i algunes recomanacions de cara a la crisi sanitària. Continuava amb el primer convidat o convidada al qual se li feia una petita entrevista, sempre amb un to informatiu i a la vegada informal. La darrera part del programa deixava espai per a una estona de música, on sempre un artista era entrevistat i cantava alguna de les seves cançons.

L'audiència era constant i fidel a Megaconfinats. Tenien més d'un centenar d'espectadors en directe per programa, fins i tot, en alguna ocasió van acostar-se als 200 assistents. També es pot veure en diferit, així que aquesta audiència es multiplica fins als milers de persones.

L'estrena del programa va tenir lloc el 3 d'abril i ha durat fins al final del confinament amb un total de 15 edicions que ara ja formen part de la història d'aquesta pandèmia.

Joan Camps Mir (president de la Cooperativa San Crispín)

Benvolguts socis i clients

Després de dos mesos de crisi sanitària i quan començam a posar en pràctica el desconfinament, voldria aprofitar per adreçar-vos unes paraules.

En primer lloc, permeteu-me que m'adreci a les treballadores i treballadors de la nostra entitat per emfatitzar el meu agraïment personal i el del consell rector pel seu excel·lent treball en un moment de tant estrès i incertesa. Vosaltres no vau tenir l'opció de quedar-vos a casa per protegir-vos de la Covid-19; vau afrontar-ho en primera línia per garantir el servei a les nostres tres botigues. Aquest mèrit és indiscutible. Totes les hores extres pagades no compensen la vostra valentia en moments com els que heu viscut. Us mereixeu el nostre respecte i el de tota la societat alaiorenca i migjornera.

En segon lloc, m'agradaria adreçar-me als socis i clients de San Crispín que en aquests mesos de pandèmia heu dipositat la confiança en els nostres establiments per proveir les vostres compres, tant presencialment com en línia. Especialment, a tots els que heu vingut per primera vegada com a aquells que heu tornat després d'un temps.

No em cansaré de repetir que aquesta crisi ens ajuda a reconnectar amb els nostres orígens i exercir els nostres valors com a cooperativa que neix durant la postguerra per ajudar a les persones. Sapigueu que ho hem fet tan bé com hem pogut, ateses les circumstàncies, i estic emocionat dels

nombrosos missatges de suport que hem rebut per part vostra.

Malauradament, la realitat econòmica que ens tocarà viure a partir d'ara serà complicada, i per açò a San Crispín estem compromesos a seguir ajudant com ho hem fet darre-rament, com ho feim des que la Cooperativa va néixer l'any 1953. Les quatre primeres mesures impulsades pel consell rector per fer front a aquesta situació són una important donació directa d'aliments a Càritas i Creu Roja, organitzar un recapte solidari a les nostres botigues durant els pròxims dos mesos, una campanya de *crowdfunding* per recollir recursos per als més vulnerables i la posada en marxa d'unes cistelles solidàries de productes frescos i de proximitat per a tots aquells socis que tinguin dificultats per arribar a final de mes.

Tot açò ho feim perquè aquests són moments per a la solidaritat i per fer-nos costat els uns als altres. La Cooperativa San Crispín pot semblar-vos un gran supermercat com els que competeixen amb nosaltres, però res més lluny de la realitat. Nosaltres seguim essent petits i qui ens pot ajudar a mantenir-nos i defensar el que som i en el que creim sou els socis i clients que feu bategar el cor de San Crispín cada dia i l'heu fet bategar més que mai durant aquests dos mesos.

Jordi Odri

La perversió de la paraula

Ens perdem en les paraules, deixant-les anar així, de cop, sense més, i amb això ens allunyem del raonament de l'altre, de l'associació i de l'acció conjunta.

Que descansats ens quedem escrivint el nostre oracle a Internet, i ja està tot fet.

Així, passejant per aquest jardí de l'èter, veiem queixes furibundes dels que mai han presentat, ni presentaran, una queixa, i que creuen, en un narcisisme barat, que el seu "gran" pensament està llençat al món i que ja ho tenen tot fet. Inacció.

I el vell, mirada torba, boca tancada i punys fermats dins la butxaca...

Les paraules perdudes, en la cita sistemàtica d'eslògans... O el més terrible, la persistent repetició de la mentida: "Una mentida repetida mil vegades es converteix en veritat", deia Joseph Göbbels, ministre de Hitler.

I mentrestant, rallar boig, conversa de barra "jo això ho arreglaria en un moment...", l'inici de frase més estúpida de la història, que empen sempre els que mai no s'arrisquen a resoldre res.

I el vell, mirada...

La depravació de les paraules, sentint el crit de llibertat des dels descapotables, llençada contra la gent, contra les persones del carrer, "llibertat" per enriquir-se encara més, en la sola defensa dels seus interessos. Sense escoltar sanitaris ni científics. Esperant que els ciutadans comencin a saltar per la finestra, com deia el multimilionari nord-americà per comprar a bon preu.

I els nostàlgics de la dictadura embrutant la paraula llibertat.

I el vell, mirada torba, boca tancada, amb la vergonya i la tristesa a la cara.

I mentre, anem perdent la paraula amable que intercanviàvem des del balcó amb els veïns, oblidant poc a poc les paraules "solidaritat", "compartir" i "ajudar".

Això pensa el vell, passejant, amb les mans a la butxaca i una branqueta de romaní a la boca, mentre l'alba li esclata damunt del cap.

Jaume Tanus

Quines coses...

D'endevinaires i mascaretes

D'una part, aquells que vaticinaren o predicaren la fi del món per a l'any 2000, si és que d'aquesta no ho aclarim, només s'haurien equivocat en vint anys, que tampoc és gran cosa. Profetes, oracles i bruixots, en tota època —des d'aquella maga bíblica Endor, amb la qual consultava el rei Saül— n'hi ha hagut un munt i de diverses especialitats. I també, com és lògic, amb aquells, totes les persones que s'han deixat enlluernar. I que, per cert, en ocasions han produït verdaderes calamitats, fins i tot de tipus criminal, com la d'aquell sectari i diabòlic Charles Manson, que moria totalment boig i empresonat l'any 2017.

Hem passat, i de fet encara passam uns temps, que si fossin uns altres hauríem vist les esglésies plenes, que dic plenes... plenes a rebentar, de fidels i no tan fidels, pregant amb tota la seva força per fer eliminar aquesta epidèmia que tants de morts està ocasionant. Tanta sort que avui amb els descobriments i avanços de la ciència hi combrega gairebé plenament ja el Vaticà, i s'ha aconseguit tancar les portes dels temples, a fi d'evitar aquelles aglomeracions d'abans que, lamentablement, produïen més mal que bé, a causa dels contagis, en els casos d'epidèmies. A més, tota la gent que ha volgut pregar ho ha pogut fer perfectament des de casa seva i segurament amb les mateixes garanties que pugui oferir l'empara d'una església, encara que sense el fum ni perfum dels ciris i espelmes, tipus de lluminària en plena decadència, malauradament per al ram dels negociants de la cera.

I dins el tema que ens ocupa, tornant als endevinaires, s'ha parlat molt de Dean R. Koontz, un escriptor que descriu quasi fil per randa, a un capítol de la novel·la "Els ulls de l'obscuritat" —publicada el 1981— l'actual epidèmia, i que també té l'inici a la Xina, concretament a Wuhan, l'any 2020. Personalment, aquests tipus de casualitats les trob simplement açò, casualitats. Ja que possiblement d'altres milers de suposats novel·lescos, tant de l'anomenat escriptor com d'altres, tal vegada no n'hi hagi cap més que el referit que s'hagi donat quasi tal qual.

Ah! I ara que hi pens, de cara a l'estiu, seguirem duent mascaretes, supòs que de diferents colors, per platja, per la ciutat, i també n'hi haurà per anar de copes el vespre, negres, amb petits brillants i fent joc amb els vestits de festa d'elles. I si la cosa segueix d'aquest pas, conta tu... Ara a molta gent ja em ve just conèixer-la; no parlem a l'hivern, quan segurament ens faran posar un burka llarg fins els peus, com aquells de les mores a l'Afganistan.

Blanca Ripoll

Cop de fona

Vulnerabilitats no pactades

"Vulnerable" és una de les paraules que han regnat en els mitjans, en els discursos oficials i, en conseqüència, que s'han infiltrat en el discurs quotidià de la societat, a peu de carrer, en aquests temps de coronavirus. Hi ha polítiques explícitament dirigides als sectors vulnerables, que requereixen de tota la protecció de l'estat i de la societat; centres específics per als més vulnerables; hores als comerços on es prioritza els vulnerables; franges horàries perquè els vulnerables caminin pels carrers ja no tan buits dels nostres pobles i ciutats. I alhora, tot i que hi ha grups socials més vulnerables, el virus ha fet que tots ens sentim fràgils i sotmesos a la seva arbitrarietat i transversalitat, tot i que s'ha acarnissat entre les classes baixes abans que les altes, entre els grups socials més desprotegits abans que en els més estables —Estats Units, Xile, Brasil, Mèxic..., en són bons exemples.

Prescindim per un moment del virus i les seves conseqüències.

Quins són els grups vulnerables a les nostres societats? Ancians, malalts, dones, nens, migrants, aturats, comunitat LGTBI... Grups que hem configurat com dèbils al nostre imaginari i que, des d'una ideologia fins i tot progressista, entenem que necessiten de la protecció de l'Estat, de la protecció de la societat. Res a dir. D'acord. Però pensem una mica més. Són aquests individus vulnerables per essència? De forma natural? O és l'estructura social la que els fa dèbils, la que els vulnera? Si centram els discursos, els llenguatges en el grup no vulnerable, sinó vulnerabilitzat, no invisibilitzam les forces externes que vulnereu, l'agressor, l'estructura que empara la violència? No cream espais específics suposadament de protecció, però que invisibilitzen el problema?

Pens en els avis i els geriàtrics; en els pisos de protecció per a dones maltractades; en els CIE per migrants acabats d'arribar; en els internats per a infants conflictius; en pisos tutelats per a ciutadans disfuncionals. Espais que no són de protecció, són de control i invisibilització. Espais on el virus ha entrat amb impunitat. Fins quan hem de desviar la mirada?

Casino
Restaurante - Pizzería

Menú del día - A la carta - Arroces
Pizzas para llevar - Servicio a domicilio

📍 Sa Plaça, 4 - 07730 - Alaior ☎ 971 37 87 02 - 971 37 10 24

Miquel À. Marquès

D'ESTRAPERLO

Fa poc s'ha donat a conèixer al públic el grup musical Soterrània. Aquest nom prové del fet que, al principi, els músics assajaven en un soterrani propietat d'un dels membres del grup. Des del 2014 es reuneixen per assajar i gaudir de la música.

Amb el pas del temps el grup ha creat un repertori musical. Aquesta circumstància els ha animat, durant aquests dos darrers anys, a realitzar algun concert. La passa natural i definitiva ha estat editar *D'estraperlo*, el seu primer disc, el nom del qual indica que tot s'ha fet com s'ha pogut i un poc més.

Els seus components són Pau Bagur, Santi Bonnín, Salva Llabrés, Àngel Orfila, Toni Pons "Punset" i Louise Watson. Per a aquest disc han comptat amb la col·laboració de Joan Saura, Artur Bagur i Gonzo Palacios.

El grup ha optat per realitzar adaptacions de lletres de creadors literaris com Ponç Pons, Andreu Ferrer Ginard, Àngel Ruiz i Pablo i Francesc d'Albranca.

De les cançons, s'ha de destacar la primera que obre el disc, "Com un renec", amb lletra d'un poema de Ponç Pons. "En la nit dels morts" és una cançó amb lletra del folklorista artanenc Andreu Ferrer Ginard que va ser publicada a la revista *Llum Nova*, des Migjorn Gran, l'any 1912. "La vella filosa" i "Materna" són cançons amb lletra de poemes d'Àngel Ruiz i Pablo, mentre que "Cabells d'or" és una lletra popular recollida per Francesc d'Albranca.

"La polca d'ours", cançó que sonen els grallers que acompanyen les colles geganteres a l'estiu, "Lo vinyoler i lo cavaller" i la "Dansa hongaresa" són cançons populars. "Sa meva mort" és una adaptació d'una cançó del grup canadenc folk City and Colour. Finalment, "Corsaris" és una composició original de Santi Bonnín. La música està composta per Àngel Orfila, Santi Bonnín, Artur Bagur i Joan Saura.

Àngel Orfila ens destaca que l'estil musical de la major part de les cançons és el folk, tot i que hi ha altres estils musicals. Una música que ara ja es pot escoltar. A Alaior el disc compacte es pot adquirir a la Ferretera Isleña.

Partit Popular d'Alaior

Repartits 600 lots de material escolar

L'Ajuntament d'Alaior ha repartit, casa per casa, durant les darreres setmanes, 600 lots de material escolar per a fillets de 0 a 7 anys. La bossa ha inclòs cartolines, ceres, folis de colors, paper de seda, gomets, cola de barra, llibretes, pinzells, bolis, temperes i paper de xarol perquè els fillets els puguin utilitzar a casa i contribuir que passin el seu temps lliure de manera lúdica.

A més, l'Ajuntament també els ha fet entrega d'un diploma i caramels per acreditar el seu comportament exemplar durant els dies de confinament. José Luis Benejam, batle d'Alaior, els va enviar un missatge, a ells i les seves famílies, agraïnt el bon comportament que han tingut durant aquests mesos complicats, remarcant l'esforç de l'Ajuntament perquè totes les famílies del municipi tinguin aquest material. I valorant l'actitud i la col·laboració dels més petits d'Alaior durant aquests mesos.

Mentrestant, Cristóbal Marquès, regidor d'Educació, ha volgut donar les gràcies a tots els voluntaris de Protecció Civil per repartir el material casa per casa, agraïnt també la gran col·laboració de l'Apima des Pouet amb aquesta gran iniciativa.

Per açò, l'Ajuntament d'Alaior els va fer aquest petit detall perquè en puguin gaudir durant els dies de confinament que quedaven. Cal destacar que el material que es proporcionarà ha estat adquirit al comerç local.

Cal recordar la donació feta per part de l'empresa Pons Quintana a l'Ajuntament d'Alaior gràcies a la qual s'han repartit més de 5.000 mascaretes.

Es van distribuir al voltant de 1.000 mascaretes adaptades per a fillets de 5 a 14 anys, i 3.000 mascaretes per majors de 65 anys. Les mascaretes seran introduïdes dins sobres i seran repartides casa per casa, dipositant-les a les bústies.

Recordem que l'Ajuntament d'Alaior ja ha repartir les primeres mascaretes entre els treballadors dels establiments catalogats com a essencials, a empreses d'instal·lacions elèctriques i fontaneries, empreses d'elaboració i distribució de productes alimentaris, i altres empreses del municipi que estan en actiu durant l'estat d'alarma.

Enrique Cuadra

Estat d'excepció

Quan l'article 116.3 de la Constitució regula l'estat d'excepció, en determinar-ne la durada, ordena que no podrà excedir de trenta dies, prorrogables per un termini igual, amb els mateixos requisits. No és indefinit, no es poden autoritzar pel Congrés repetidament.

La vigència de l'estat d'alarma no hauria de ser contradictori amb aquesta norma. Perquè si bé l'article 11 de la Llei Orgànica 4/1981, contempla els decrets "successius que durant la seva vigència es dictin", no hauria d'ignorar que la regulació de la norma preveu "limitar la circulació o permanència de persones o vehicles en hores i llocs determinats". Limitar, no prohibir. I caldria recordar el precedent de Blanco quan la vaga de controladors aeris: estat d'alarma per garantir la mobilitat dels viatgers per Nadal. Paradoxa.

Però, on som i/o hem estat? I diu l'article 20.1 d'aquesta mateixa Llei 4/1981, quan regula l'estat d'excepció: "Quan l'autorització de Congrés compregui la suspensió de l'article 19 de la Constitució, l'autoritat governativa pot prohibir la circulació de persones i vehicles en les hores i llocs que es determini, i exigir als que es desplacin d'un lloc a un altre que acreditin la seva identitat, assenyalant-los l'itinerari a seguir". Què és el que ha succeït i succeix. Perquè l'article 19 de la Constitució és precisament el que garanteix el dret dels espanyols a circular pel territori nacional. Si el Govern ha acordat aquesta suspensió efectiva perquè la gravetat de la pandèmia impedia el normal funcionament dels serveis públics essencials per a la comunitat (els sanitaris) ho justifica, com diu el mateix article 13 de la Llei 4/81, calia haver-se decretat l'estat d'excepció, exceptuant expressament altres drets fonamentals innecessaris per a tal fi. Incorporant, és clar, la menció expressa del dret de reunió, com reclama l'apartat 2, a) del mateix article 13.

Jurídicament, es va equivocar el Govern en dictar l'estat d'alarma. Però també es va equivocar el Congrés de Diputats en convalidar-lo, i les forces polítiques que el van votar. I ara, què? Perquè, en una ostentació vergonyant d'irresponsabilitat, moguts per interessos espuris, ara qüestionen el suport al Govern per eradicar els efectes dolorosos de la pandèmia del Covid-19. Si s'hagués estat congruent amb la llei i la Constitució, ara arribaria el moment del primer estat d'alarma vàlid. Perquè aquesta apòcrifa "dесescalada", sí que suposa la limitació, i no la prohibició de la llibertat de circulació; o sigui, el dret fonamental de l'article 19 de la Constitució estaria limitat però no suspès.

Guanyarem quan arribi la vacuna, i la pandèmia del Covid-19 sigui eradicada. Mentrestant, contemplem la conducta mafiosa d'un Torra compensant amb 43.000 euros cada llit UCI a la sanitat privada a Catalunya. I els governs autonòmics de Catalunya i Madrid haurien d'explicar els índexs de mortalitat de les seves residències geriàtriques i la responsabilitat de la seva gestió. I la crisi del model turístic de desenvolupament econòmic, no té cap responsable? A Menorca, el pagarem dolorosament.

Guillermo Comba Morayta

Microrelats

La maldición

La mujer intentaba leer el libro sin conseguirlo. El hombre, sentado a su lado en el banco del parque, le hablaba con voz monótona como un incordiante moscón de verano. Harta de la situación, concentró toda la energía de su mente y le lanzó una maldición sin palabras. Cuando ésta se cumplió, colocó el pie sobre la cucaracha y apretó hasta escuchar el chasquido de su caparazón al aplastarse. Luego, con una sonrisa complacida, continuó leyendo.

Desde 1953

FERRETERIA ISLEÑA C.B.

FABRICACIÓ I VENDA AL MAJOR
D'ARTICLES DE FERRETERIA

Camí Nou, 80
07730 - ALAIOR

Tel. 971 37 11 04
Fax 971 37 17 98
Mòbil 609 89 11 46

Quico Sintes

Cupido mortis (amor per la mort) o els dinosaures de la intel·ligència

L'aturada econòmica mostra les vergonyes d'un país on les famílies i empreses fa anys que subsisteixen amb el que guanyen, intentant superar l'endeutament de la crisi anterior mentre la pobresa, la desigualtat econòmica i la precarietat arriben a cotes tan desconegudes com insuportables. La pandèmia ha destapat la fragilitat social i empresarial del país. A la sortida, si és que n'hi ha, d'aquesta fase d'inactivitat, s'hauran de veure els danys i com s'activa l'economia de la millor manera possible, assumint tota la despesa necessària; però si aleshores han tancat moltes empreses, ja no hi haurà res a resoldre. Tant les empreses com les llars anirem de cap a una depressió potser sense precedents a la nostra història. No hem d'oblidar que els guanys individuals no basten per prendre les mesures col·lectives necessàries, atès que ningú no podria satisfer-les per si sol.

Els paràmetres essencials que suporten el model econòmic neoliberal sobrevisqueren a la recessió del 2008, malgrat que les receptes econòmiques havien quedat descreditées per les evidències empíriques i per la mateixa experiència històrica, on ha quedat reflectit com les polítiques econòmiques neoliberals afegides a la globalització, han accelerat la desigualtat econòmica i el malestar social. S'ha retornat al dogma de "l'infal·lible déu mercat", rebutjant la intervenció pública en els desequilibris estructurals als quals tendeix el mercat de forma natural. Les idees liberals sobre la bondat dels mercats, segueixen arrossegant-se gràcies als poderosos mitjans de comunicació de masses que modulen l'opinió pública.

El que s'ha anomenat estat d'alarma, no ha estat sinó un estat d'excepció encobert, i convé dir les coses pel seu nom; com a paradigma normal de govern, una vegada esgotada l'excusa del terrorisme. S'ha presentat com la forma legal, l'autorització jurídica de saltar l'ordenament jurídic. I les seves conseqüències són la limitació de la llibertat, acceptada en nom d'un desig de seguretat que ha estat induït pels mateixos governs que ara intervenen per satisfer-la. Una tendència a transformar-se en indefinida praxi de govern. Tenim un gravíssim problema sanitari amb gravíssimes conseqüències personals, familiars, socials, laborals, econòmiques, culturals... No tenim un problema d'ordre públic.

Ningú no hauria somiat viure una situació com aquesta. No obstant, cal reconèixer que té causes precises i que va tenir avisos importants. Ho van denunciar totes les autoritats sanitàries mundials, però van ser menystinguts, de la mateixa manera que ara es passen per alt les connexions amb els grans problemes del medi ambient. Per tant, no és una cosa casual, no ha estat el destí. Perquè encarar-los implicaria revisar l'esquema del nostre comerç, del nostre sector productiu i industrial. Hi hauria d'haver autoritats internacionals que regulessin els problemes ambientals o ecològics, i les finances. En canvi, ens trobam que no hi ha un govern de

la mundialització i així actua, desfermada en tots els nivells: immigració, finances, epidèmies, sempre sense regles. No hi ha res a fer contra açò. Un model que no ha estat substituït per un altre sustentat en una economia on l'Estat i la ciutadania hagin de jugar un paper primordial.

Quan s'acabi, els traumàtics efectes econòmics no seran res en comparació amb els psicològics. També caus malalt del cap si et despatxen, si la teva renda es desploma o si no aconsegueixes mantenir l'honor de la teva família. Siguem seriosos. El malestar social crea també malalties somàtiques. En un món en què tots esteim molt junts, qualsevol cosa que passi en qualsevol part del món ens afecta. La nostra organització social i política amb peus de fang ens ha impedit crear uns protocols solidaris universals. Quan s'actua, es fa tard i malament. Són maneres d'entendre el món només a partir de visions jeràrquiques i oportunistes en moments històrics. Societats que pugnen entre elles i que impedeixen actuar de forma solidària, amb unes minories de poder, socials i econòmiques que se n'aprofiten en comptes de millorar-ne les condicions socials. La globalització ha uniformitzat els territoris sense mantenir la diversitat i ser capaçs d'integrar-la. Hauríem de saber generar una consciència crítica d'espècie en l'educació i la formació que socialitzi la revolució científicotecnològica i que incrementi la sociabilitat dels grups. Perquè la consciència és la fusió de la intel·ligència amb l'organització social de la nostra espècie.

No hem estat capaçs de solucionar ni els problemes que nosaltres mateixos generam. Si açò agafa inèrcia i genera sinergia anam realment cap a un coll d'ampolla evolutiu. El problema està en saber quina part de l'espècie humana serà capaç de donar la volta al sistema. Els sistemes fins ara sempre han canviat de forma natural. L'únic cop que s'ha intentat canviar un sistema pels humans va ser la revolució socialista a partir d'una estructuració filosòfica. I no va funcionar perquè els humans no esteim preparats per a aquest tipus de pensaments tan evolucionats. Al marge d'aquest intent, els sistemes econòmics han funcionat sempre sols. El capitalisme no el va fer ningú. Ara tenim una altra oportunitat per fundar el sistema des de la lògica i no des de l'atzar. Si no ho feim, serà el mateix desequilibri que generarà un sistema nou. I açò no és per voler fer por sinó per fer consciència d'espècie. Ara cal que sigui crítica.

Som els dinosaures de la intel·ligència, de la ment, i cap espècie no ha dominat el planeta com nosaltres i els dinosaures, així com la seva extinció.

Paco Perea / AHFM

Pàgina esportiva

Equip juvenil. Experiència d'una temporada no completada pel coronavirus

Les previsions de la situació de l'estat d'alarma es van confirmar i la temporada es va donar per acabada a la jornada 26 del 8 de març, en la qual el CE Alaïor ocupava la penúltima plaça de la classificació, però en no decretar-ne baixada de categoria, l'equip tindrà l'oportunitat de seguir militant la propera temporada 2020/21 a la Lliga Balear.

Jesús Carretero ha renovat

La temporada passada el càrrec d'entrenador va ser compartit per dos tècnics titulars més un col·laborador durant el relleu entre els dos titulars. Va arrancar la temporada Felipe Gornés, que va deixar l'equip el mes de novembre amb dotze partits disputats i tan sols quatre empats, ja que no es va poder aconseguir cap victòria, i amb només dos gols a favor i 24 encaixats. Durant el canvi va ocupar la banqueta Ramón Melià que va aconseguir el primer triomf (0-1) al camp de La Unió de Palma, per després agafar el control Jesús Carretero fins el moment de l'aturada definitiva amb motiu del Covid-19. Dues victòries amb 8 gols són els registres del tècnic ciutadellenc. Durant tota la temporada l'equip va ser a la zona de descens. 32 jugadors han participat a la lliga balear amb el CE Alaïor.

La junta ja gestiona la nova plantilla per encarar la nova etapa amb renovades energies. Sort i coratge.

Xerrada amb Víctor Barber Orfila, alaïorenc i jugador de l'equip juvenil del Real Mallorca

Aquesta temporada, Víctor Barber Orfila (16 anys), un net de Carlos Orfila, jugador dels anys 60 i posterior entrenador del CE Alaïor, ha tingut l'oportunitat de vestir la samarreta del RCD Mallorca juvenil, i viure l'experiència de jugar i estar envoltat del futbol d'un equip de primera a la Ciutat Esportiva Antonio Asensio).

Amb molta il·lusió i ganes de fer-se un lloc dins el món del futbol, en Víctor, format al planter del CE Alaïor fins a la categoria infantil, més dues temporades amb el CD Menorca cadet i juvenil, ha fet el salt al club mallorquí, on ha jugat 16 partits de la Lliga Nacional (grup balear juvenil), essent jugador de primer any. Ens explica que la diferència és molt gran tant en l'aspecte físic com el tècnic. També destaca el que representa el canvi d'illa. En el club mallorquí, el futbol es viu amb molta intensitat, però sense descuidar els estudis i en un ambient molt familiar a la casa de la Sra. Pilar Grau, amb Ivan i Javier del mateix equip.

Detalla el procés setmanal d'entrenaments (4 o 5 dies) més el partit, amb treball de preparació física, gimnàs, tècnica individual i de grup, així com la preparació dels partits, amb visionat de vídeos dels equips contrincants a les ordres Sergio Vallecillo, director del futbol base, juntament amb Toni Álvarez, així com l'entrenador Andrés Troya, cosa que li ha aportat una important millora en la formació esportiva.

Manifesta que el canvi de vida d'Alaïor a Palma ha estat una nova vivència enriquidora, que el motiva a aconseguir nous reptes, però sempre recordant els companys i els entrenadors que ha tingut i que relaciona a continuació. Amb

benjamins, Dani Burgos; amb alevins, el seu pare Dani; i amb infantils, Constan de Haro; tots ells del CE Alaïor. I en el CD Menorca, Tolo Bagur en cadet i juvenil. També destaca els menorquins que estan en el RCD Mallorca, entre els quals es troba el cadet alaïorenc Isaac Melià.

El projecte és seguir en el RCD Mallorca on té un contracte de tres temporades i amb el qual vol intentar créixer esportivament i arribar al més amunt possible.

Desitjam a Víctor valentia i molta sort en el món del futbol.

4t^a. Trobada de l'equip dels "SAUS"

Per quart any consecutiu, la plantilla del CE Alaïor de 3a divisió de la temporada 1965/66, es va concentrar per xalar i commemorar aquell equip dels "saus", la prenda que el club els va regalar per vestir durant els viatges per assistir als partits de fora de l'illa.

L'entrenador Benet Coll, el delegat Tolo Olives, i el capità Nicolau Camps, van coordinar l'acte de la trobada d'amics del futbol celebrat a Sa Roca per 4t any.

Enhorabona i per molts d'anys!

Records gràfics

Miquel À. Marquès

Foto cedida per: Llorenç Mercadal

Alumnes de La Salle el 1960 al col·legi de dalt sa plaça Nova

D'esquerra a dreta

Primera filera: Joan Florit Sans, Guillem Mercadal, Pau Seguí Pons (acs), Nitó Pons Sans, Gonzalo Riudavets, Vicent Guasch (acs), Pere Palliser des Rafal, Sito, Jaume Petrus, Sebas Garriga, Miquel (acs), ??, Josep Lluís Saura

Segona filera: Miquel Cardona (acs), Biel, Diego Andreu, Miquel, Jaume, Diego, Jaume Fàbregues, Xec Mascaró, Sito Pons Giménez, Guillem Genestar, Eugenio Mulero, Llorenç Pons.

Tercera filera: Joan Fortuny, Toribio Ameller, José Sintes, José Camps, José Pons de Subaida, Sebastià Garriga, Juan Luis Sintes (acs), Bernat Mascaró Morera, ??, José Abad, Ramon Orfila, José Miquel Villalonga, ??, Juan Antonio Florit.

Quarta filera: Juan José Buils (acs), ??, Biel Juanico, Joan Carreras, Toni Alzina (acs), Toni Gómez, Llorenç Mercadal, Rafel Grandío, Miquel Abad, ?? Francisco Luis Navas Casals.